

AKATYST KU CZCI BOGURODZICY

OPRACOWANIE KS. MIROSŁAW JAWORSKI

WARSZAWA 2014

AKATYST KU CZCI BOGURODZICY

KONTAKION 1

*O, Waleczna Hetmanko, zwycięską wdzięczności pieśń,
z niewoli wyswobodzeni, słudzy Twoi, niesiem Ci, Bogarodzico.
Ty, która posiadasz moc niezwykłą, od wszelkich nieszczęść wybaw nas, byśmy do Ciebie
wołali: Witaj, oblubienico Dziewicza.*

STASIS PIERWSZA IKOS 1

*Archanioł z nieba posłan był, by witaj Matce Boga rzekł.
A kiedy ujrzał, że na jego bezcielesny głos bierzesz na siebie ciało, Panie,
stanął w zachwycie wołając do Niej:*

*Witaj, przez którą jaśnieje radość,
Witaj, dla której klątwa odpuszczona,
Witaj, która Adama podnosisz z upadku,
Witaj, która od łez uwalniasz Ewę.*

*Witaj, o wysokości, pojęciom ludzkim niedostępna,
Witaj, głębino nawet anielskim okiem niezbadana,
Witaj, bo jesteś tronem Króla,
Witaj, bo dźwigasz Tego, co wszystkie dźwiga rzeczy.*

*Witaj, gwiazdo Słońce nam ukazująca,
Witaj, łono Boskiego wcielenia,
Witaj, przez którą stworzenie się odnawia,
Witaj, przez którą Stwórca dzieckiem się staje.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Romanos rozpoczyna Akatyst ku czci Bogarodzicy logicznie – od sceny Zwiastowania, w której czcimy moment poczęcia Jezusa, czyli sam początek **Tajemnicy Wcielenia**. Bóg na powrót bardzo mocno wkroczył w ludzką historię, rzucając człowiekowi koło ratunkowe w Osobie Swojego Syna. Od stworzenia człowieka to najważniejszy moment w historii ludzkości. Postacią centralną jest tutaj Jezus, którego pojawienie się w ludzkiej postaci wprowadza Anioła w zachwyt skierowany ku Tej, która wypowiedziała słowa tak brzemiennie w skutkach – „Niech mi się stanie według Słowa Twego”. Jak szatan – upadły anioł – zwiódł Ewę, tak Archanioł Gabriel, uczestniczący w tym wydarzeniu, jakby sam nie mogąc uwierzyć w cudowność tego, co się dzieje, w to, że na „jego bezcielesny głos” sam Bóg przyoblekł się w ludzkie ciało, drżącym głosem, pełen zachwyty zaczyna pozdrawiać Maryję i śpiewać na Jej cześć.

SŁOWNICZEK

Tajemnica Wcielenia – Słowo „Wcielenie” oznacza przyjęcie przez Boga ludzkiego ciała. Jezus stał się człowiekiem, aby nas zbawić i pojednać z Bogiem. Syn Boży przyjął ludzką naturę, nie tracąc natury Boskiej, by dokonać naszego zbawienia. Obie te natury zostały zjednoczone, ale nie pomieszane, w jednej Osobie Jezusa Chrystusa.

Witaj, przez którą jaśniej radość

Ta Boża nadzwyczajna interwencja spowodowana jest dramatycznymi wydarzeniami z raju. Grzech pierworodny spowodował na całą ludzkość upadek moralny, a efektem tego był głęboki smutek i zagubienie. „Nieszczęściem przepelniona jest dusza moja, woda sięga mi aż po szyję” – wołał Psalmista. Zgoda Maryi na cudowne, ponadnaturalne przyjęcie Syna Bożego i wypełnienie woli Bożej jest tchnieniem nadziei, które powoli zaczyna rozpraszać mroki smutku i zapowiada radość odrodzonego stworzenia. Właśnie przez pośrednictwo Maryi wielu ludzi doświadczyło i doświadcza w życiu wewnętrznym duchowych radości i pokoju.

Witaj, dla której kłątwa odpuszczona

Zgoda Maryi daje początek pojednaniu, bo odwraca od nas nieszczęście i przekleństwo grzechu pierworodnego. Pan Bóg zachwycony pokorą i posłuszeństwem Panny z Nazaretu uwalnia ludzkość od klątwy i przywraca jej niewinność, a owocem tego jest radość. Ze względu na posłuszeństwo Maryi, a potem posłuszeństwo Jej Syna „Który był posłuszny aż do śmierci i to śmierci krzyżowej”, Bóg obdarowuje nas przebaczeniem. Maryja nadal pozostaje w tej roli, bo wyprasza grzesznikom przebaczenie **grzechów uczynkowych**. Grzesznicy uciekający się do Niej zyskują Jej ogromne wsparcie i pomoc. Dziewica z Nazaretu dalej kontynuuje swoje dzieło w odniesieniu do następnych pokoleń, które nieustannie są zagrożone przez grzech uczynkowy i uwodzicielskie działanie szatana.

SŁOWNICZEK

Grzech uczynkowy – to grzech, który popełnia człowiek w pełni świadomie i dobrowolnie. Może być powszedni (lekki) lub śmiertelny (ciężki).

Witaj, która Adama podnosisz z upadku

Przez swoją uległość woli Bożej i przyjęcie Bożego zaproszenia, Maryja „podnosi Adama” czyli dźwiga całą ludzkość z upadku. Posłuszeństwo Maryi, a potem Jej Syna, przekreślają nieposłuszeństwo Adama i Ewy. W Nazarecie rozpoczyna się moralne odrodzenie ludzkości, która po występkach pierwszych rodziców pogrążyła się coraz bardziej w grzechach. Ten proces opisuje autor biblijny, przytaczając dramatyczne wydarzenie rodzinne czyli opowieść o Kainie i Abla, a następnie przedstawiając z przerażeniem i odrazą stan ludzkości w epoce patriarchy Noego.

Witaj, która od łez uwalniasz Ewę

Nasza pramatka Ewa zalała się łzami widząc owoc swojej lekkomyślności. Szczególnym ciosem dla niej był grzech bratobójstwa. Nieposłuszeństwo z rajskiego ogrodu, a w konsekwencji utrata bliskości Boga, wyrażająca się w symbolicznym wypędzeniu z raju, pozostawiła na długo Ewę we łzach. Ojcowie Kościoła pisali, że Ewa była dziewczyną w momencie grzechu pierworodnego. Ewa jako dziewczyna była przygotowywana dla męża Adama. Jednak grzech pierworodny zakłócił tę pierwotną harmonię między mężczyzną a kobietą. W Maryi, przez zachowane dziewictwo, ta harmonia została przywrócona i rozkwitła, ponieważ nie zakłóciła jej pożądliwość.

Witaj, o wysokości, pojęciom ludzkim niedostępna

Maryja krocząc drogą pokory, uniżenia i posłuszeństwa została przez Boga wyniesiona na takie wyżyny duchowe i niebiańskie, jakich umysł ludzki nie może pojąć, ogarnąć i opisać.

Witaj, głębino nawet anielskim okiem niezbadana

Głębia duchowa Maryi i Jej rola w dziejach nieba i ziemi przewyższa możliwości poznania i zrozumienia tego, nawet przez samych Aniołów, mimo, że to właśnie oni nieustannie chodzą w obecności Boga. Te duchy niebiańskie trwają przed Nią w zachwycie, a Ona pozostaje dla nich tajemnicą. Jest to tym bardziej zastanawiające, że Anioły jako istoty duchowe i trwające przed Bogiem mają dużo większe możliwości poznawania aniżeli ludzie.

Witaj, bo jesteś tronem Króla

W ikonografii wschodniej Maryja jest często przedstawiana jako tron Króla – Jezusa, natomiast na zachodzie bardziej jest akcentowane Jej macierzyństwo, przejawiające się w rozmaitych formach np. madonna karmiąca. Na wschodzie, piastunka-matka jest jednocześnie tronem Króla. Takie przedstawienie ma przybliżyć ludowi dogmat o Bożym Macierzyństwie – **Theotokos**. Maryja stała się „tronem Króla” przez posłuszeństwo, pokorę, miłość macierzyńską i dziewiczą czystość. To droga duchowa, którą Ona prowadzi ludzi szukających Jej rady i pomocy. „Chodzi o to, abym ja się umniejszał a On wzrastał” – powiedział o sobie św. Jan Chrzciciel. Podążając tą drogą duchowości maryjnej staniemy się płodnymi apostołami pośród tego świata.

SŁOWNICZEK

Theotokos (Bogurodzica) – jest najważniejszym tytułem, który przysługuje Maryi. Oddaje on prawdę o tym, że rodząc Jezusa Chrystusa Maryja stała się matką Boga. Przez Boże macierzyństwo Maryja została głęboko włączona w wewnętrzne życie Boga, a za Jej pośrednictwem w to życie włączona została cała ludzkość.

Witaj, bo dźwigasz Tego, co wszystko dźwiga rzeczy

Maryja dźwiga Jezusa jako brzemienna, potem matka – opiekunka i wychowawczyni, wreszcie *Mater Dolorosa* – Matka Boża Bolesna. Pieta, wizerunek matki dźwigającej ciało Syna przeszywa nas niewymownym, a zarazem wruszającym bólem. A przecież Chrystus Pan dźwiga krzyż, a w krzyżu cały świat, czyli nasze życie, nasze bóle i grzechy. Ten ciężar jest tak niewyobrażalnie wielki i tak niewyobrażalnie przygniatający, że w czasie modlitwy Jezusa w Ogródzie Oliwnym na Boskim Obliczu wystąpił krwawy pot – objaw najwyższego wysiłku.

Witaj, gwiazdo Słońce nam ukazująca

Gwiazda zaranna (planeta Wenus) pojawia się tuż przed wschodem słońca, zapowiada jego pojawienie się na niebie. Tak Panna z Nazaretu poprzedza nadejście Jezusa Chrystusa – Słońca, które rozproszy mroki grzechu. Porównanie Maryi do gwiazdy może być także nawiązaniem do gwiazdy betlejemskiej, która doprowadziła mędrców do Zbawiciela świata. O ileż bardziej Maryja prowadzi ludzi wszystkich stanów i pokoleń do Słońca – Syna Bożego. Każdego, kto Jej zaufa i Ją pokocha, bierze za rękę i wiedzie do swego Syna. Ona jest jedną z dróg poznania Boga.

Witaj, łono Boskiego wcielenia

Łono Dziewicy z Nazaretu stało się miejscem Wcielenia Bożego, miejscem zjednoczenia natury Boskiej z naturą ludzką. Pozostając pod opieką św. Józefa, na dziewięć miesięcy stała się domem – miejscem schronienia Boga. Stała się żywicielką samego Żywiciela ludów i narodów, stała się karmicielką przyszłego Chleba Życia – Eucharystii.

Jednak, jak zauważa św. Augustyn, Chrystus był obecny Ciałem w łonie Maryi, zaś jako Prawda obecny był w Jej sercu. Być w sercu, znaczy więcej niż być w łonie (**Kazanie 25, 7-8**). Jeżeli nosimy Jezusa w sercu znaczy to więcej niż noszenie Jezusa w łonie. Sam Jezus to potwierdził słysząc wołanie kobiety: „Szczęśliwe, błogosławione łono, które Cię nosiło”. Pan zaś odpowiedział: „Raczej ci są błogosławieni, którzy słuchają słowa Bożego i strzegą go”.

Witaj, przez którą stworzenie się odnawia,

Przez współdziałanie Maryi z Bogiem dokonało się odrodzenie ludzkości w osobie Jezusa Chrystusa. W Nim powstało nowe stworzenie, a Maryja naprawiła to, co zepsuła Ewa. „Powstało nowych ludzi plemię” obmytych i przemienionych w sakramencie chrztu, zwanych chrześcijanami, czyli ludźmi Chrystusowymi. W wymiarze życia duchowego, Najświętsza Maryja Panna dalej kontynuuje swoją misję zapoczątkowaną w Nazarecie. Grzesznicy uciekający się do Niej, jako do Matki, zaznają odrodzenia duchowego. Tak jak Ewa, pierwsza kobieta – matka po linii ciała, tak Maryja jest Matką po linii ducha. Wyprasza u Boga najpierw łaskę nawrócenia, a potem delikatnie i dyskretnie prowadzi nawróconego – a czasem poranionego – człowieka do swego Syna. Maryja sama jest formą **łaski Bożej** dla całej ludzkości.

SŁOWNICZEK

Łaska Boża – (gr. *charis*, łac. *gratia*) dobrowolne, płynące z miłości działanie zbawcze Boga w stosunku do całej ludzkości. To Boże działanie jest darmowe, wywiera aktywny wpływ na relację człowieka do Boga, innych ludzi i do siebie samego, i tym samym przemienia jego życie.

Witaj, przez którą Stwórca dzieckiem się staje

Boże Macierzyństwo jest jednym z największym cudów świata i zachwyca nieustannie ludzi szukających i odnajdujących Boga. Poeta napisał:

„Mój Bóg jak drżący słowik w garści

A nie ogarną Go wszechświaty

Oddechem gasi gwiazdozbiory

A drży w oddechu mym jak kwiaty”.

To przez Maryję Bóg Wszechmocny, Stwórca Wszechświata, Pan dzierżący wszelką władzę – „przed którym drżą góry, a pagórki skaczą jak barany” – stał się kwilącym niemowlęciem. W Pannie z Nazaretu Stwórca „dzieckiem się staje”.

KONTAKION 2

*Bacząc Najświętsza Panna na swoje dziewictwo do Gabriela śmiało rzecze:
Dziwne twej mowy znaczenie i duszy mojej do pojęcia trudne.
Poczęcie bowiem bez męża udziału i macierzyństwo głośisz mi wołając: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

IKOS 2

*Czeka Dziewica z upragnieniem na poznanie niepoznawalnego
i rzecze Bożemu słudze:
Czyż łono moje dziewicze może począć i porodzić Syna? Powiedz mi.
A on w bojaźni i czci rzekł Jej wołając:*

*Witaj, wtajemniczona w niewymowną radę,
Witaj, pełna wiary w sprawy milczenia godne,
Witaj, któraś przedsmakiem cudów Chrystusowych,
Witaj, pełnio wszystkiego, co o Nim jest prawdą.*

*Witaj, drabino, po której sam Bóg z nieba zstąpił,
Witaj, moście wiodący z ziemi ku niebiosom,
Witaj, cudzie, o którym słów brak jest aniołom,
Witaj, rano bolesna zadana demonom.*

*Witaj, światłość rodząca w sposób niewymowny,
Witaj, któraś nikomu nie wyjawiała swej tajemnicy,
Witaj, która przekraczasz wiedzę wszystkich mędrców,
Witaj, która wierzącym rozjaśniasz umysły.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Ikos drugi wprowadza nas w tajemnicę dziewiczego poczęcia Pana Jezusa. Najświętsza Maryja Panna śmiało pyta niebiańskiego posłańca o sprawy, które przekraczają Jej rozumienie. Anioł daje Jej wskazówkę, że oto jej krewna Elżbieta, ta która uchodzi za niepłodną, jest już w szóstym miesiącu. Zaraz po tym Panna Maryja udała się w góry, aby słowa Anioła skonfrontować z rzeczywistością. Tam dowiaduje się, że rzeczywiście jej krewna jest w szóstym miesiącu ciąży. Elżbieta jest dla Maryi znakiem i potwierdzeniem posłannictwa Archanioła.

Witaj, wtajemniczona w niewymowną radę

Maryja za pośrednictwem Anioła została wprowadzona w „niewymowną radę”, czyli zamysł Boży. Ten Boży plan, chociaż przepowiadany przez Proroków, zaskoczył ludzi, którzy jeszcze przez kilka wieków wąpili w boskość natury Chrystusa i gotowi byli Go traktować jako wybitnego człowieka, ale nie Boga.

Witaj, pełna wiary w sprawy milczenia godne

Wcielenie Syna Bożego było tak niepojętym wydarzeniem, że żadna mowa ludzka nie była w stanie oddać nawet części prawdy o tym przedziwnym planie Bożym. Bezradny umysł

ludzki mógl tylko popaść w milczącą zadumę. Maryja odpowiedziała na ten zadziwiający plan prostą, pełną i bezwarunkową wiarą. Wiara otworzyła Jej umysł na pojęcie tej tajemnicy. Natomiast posłuszne serce uczyniło z Niej pokorną Służebnicę Pana.

Witaj, któraś przedsmakiem cudów Chrystusowych

Od momentu Zwiastowania Dziewica z Nazaretu, stała się zapowiedzią cudów, jakich dokona w niedalekiej przyszłości Jej Syn podczas publicznej działalności. Będą to uzdrowienia, wyswobodzenie od złych duchów, uciszenie burzy na morzu, rozmnożenie chleba, ale przede wszystkim niezliczone nawrócenia. Ona jest przedsmakiem duchowym tych smaków, jakie przynosi nam Jezus – słodycz duchowa, pokój wewnętrzny, radość przenikająca, rozplątanie się w Bogu czyli odpocznienie w Panu. Doświadczają tego ludzie rozwijający życie duchowe oraz mistycy. Maryja często poprzedza cudowne i mocne działanie Chrystusa pośród swego ludu – Kościoła. Ona może tak jak w Kanie Galilejskiej skłaniać swego Syna do działania.

Witaj pełnio wszystkiego, co o Nim jest prawdą

Poznanie prawdziwego Boga było pragnieniem wielu ludzkich serc. Patriarchowie, prorocy i królowie pragnęli zgłębić naturę Boga. Mędrcy usuwali się na pustynię, aby w ciszy odkrywać oblicze Wszechmocnego. Maryi przynależne jest poznanie Boga w stopniu wyższym od tego w jakim stworzenie może zgłębić Stwórcę. Maryja jest wypełniona poznaniem Jezusa, a przez to w wyjątkowy sposób poznała Ojca i Ducha Świętego. Przez Jezusa, swego Syna, zyskała dostęp do całej Trójcy Przenajświętszej. Autor Akatysty nazywa Ją „pełnią wszystkiego”, jakby cały Bóg w Niej zamieszkał i pozwolił Jej na drodze wyjątkowego przywileju oglądać Siebie.

Witaj, drabino, po której sam Bóg z nieba zstąpił

W biblijnej przeszłości człowiek usiłował wedle swojego modelu połączyć Niebo z ziemią. Pobudzony pychą zapragnął wdrzeć się do Nieba i rozpoczął budowę Wieży Babel. Ponieważ usiłowaniu poznania Nieba towarzyszyła pycha, musiało to zakończyć się porażką. Dalej spotykamy w Biblii motyw drabiny Jakubowej, po której Aniołowie zstępowali i wstępowali do Nieba. Maryja jest zupełnie nową i inną drabiną, po której nie Anioł, ale sam Bóg zstępuje na ziemię. Uzupełnieniem i rozwinięciem tego wydarzenia było Zesłanie Ducha Świętego w obecności Matki Jezusa w Wieczerniku. W Starym Testamencie Bóg zstępuje na ziemię w czasie objawienia na Synaju, za pośrednictwem Mojżesza i tworzy Lud Starego Przymierza. W Wieczerniku w obecności Maryi rozpoczyna się budowa [Ludu Nowego Przymierza](#).

SŁOWNICZEK

Nowe Przymierze – Jezus Chrystus składając Bogu ofiarę swojego życia ustanawia nową i definitywną więź między Bogiem i człowiekiem. Śmierć Jezusa, która jest wyrazem miłości, zaufania i posłuszeństwa woli Boga usuwa wszelki grzech, który niszczył więź ludzi z Bogiem. Lud Nowego Przymierza to Kościół, który został odkupiony przez Śmierć i Zmartwychwstanie Bożego Syna.

Witaj, moście wiodący z ziemi ku niebiosom

Idea Maryi jako mostu jest rozwinięciem wizji drabiny. Most łączy dwa brzegi, zbliża dwie rzeczywistości do siebie. Przez most bezpiecznie przechodzimy na drugą stronę rzeki. Dzięki wstawiennictwu Maryi wielu ludzi odnajduje drogę do Nieba. Ona wiedzie do Jezusa szczególnie w godzinie śmierci, ponieważ jest obecna przy każdym umierającym. Jest patronką dobrej śmierci i dodaje otuchy konającym. Mówimy przecież „módl się za nami grzesznymi teraz i w godzinę śmierci naszej.”

Witaj, cudzie, o którym słów brak jest aniołom

Piękno i urok Maryi przewyższa piękno Ewy sprzed grzechu pierworodnego, kiedy Ewa była jeszcze niepokalana. Aniołowie wpadają w zachwyt na widok Panny Maryi. Pan Bóg w Maryi udoskonalił i upiększył stworzenie, jakim jest człowiek i to wywołało niemy zachwyt Aniołów. Szatan po początkowym zwycięstwie w raju nad rodzajem ludzkim doznał dotkliwej klęski w osobie Najświętszej Maryi Pannie, bo w niej stworzenie zyskało jeszcze większy blask.

Witaj, rano bolesna zadana demonom

Szatan po uwiedzeniu naszych prarodziców triumfował, ponieważ odepchnął rodzaj ludzki od Boga. Zamknął bramy raju czyli zbawienie przed człowiekiem. Grzech pierworodny skaził głęboko ludzką naturę. Nastąpił przerażający upadek moralny i kulturowy w czasach Noego, co doprowadziło do zagłady cywilizacji. Piekło triumfowało. W osobie Maryi nastąpiło odrodzenie ludzkości przez powtórne stworzenie natury ludzkiej w formie niepokalanej czyli uwolnionej od grzechu pierworodnego. Dalej Panna z Nazaretu, zachowując absolutnie wolną wolę, nie przymuszona, a jedynie poproszona przez Anioła, podjęła całkowitą współpracę z Bogiem, idąc drogą uległej miłości. Dała ludzkości Nowego Adama, czyli swego Syna Jezusa Chrystusa. To całkowite posłuszeństwo i ujmująca pokora są bolesną raną zadaną demonom. Wydaje się, że Maryja ma szczególny przywilej odstraszenia demonów, które usiłują niepokoić i niszczyć człowieka. Najpierw przez osobisty przykład, jaki nam daje, a potem przez tę szczególną moc, jaką otrzymała ta Pokorna Służebnica od Boga.

Witaj, światłość rodząca w sposób niewymowny

Maryja zadziwiła cały świat rodząc Syna Bożego – Światłość Niezachodzącą. Autor wyznaje swoją wiarę w dogmat o Bożym Rodzicielstwie, który jest tak niewymowny, że nie sposób pojąć go i zamknąć w ludzkich słowach. Niewymowne są także okoliczności narodzin Syna Bożego w stajni na sianie i w ubóstwie. Mitologiczni bogowie w zupełnie innej scenerii przybywali na ziemię. Tamte starożytne opowieści wypełnione są wieloma dziwnymi, szokującymi opisami, które towarzyszyły odwiedzinom bogów Olimpu. Często życiorysy królów były sztucznie ubarwiane, aby podkreślić nadzwyczajność osoby zasiadającej na tronie. Przyjście Słowa Bożego na świat dokonuje się w zwyczajności i prostocie.

Witaj, któraś nikomu nie wyjawiała swej tajemnicy

Towarzyszyła temu pełna uroku dyskrecja i zachowanie tajemnicy przez Matkę Boga. Nie szukała rozgłosu, tylko skromnie udała się na spotkanie z krewną swoją Elżbietą. To wielkie wyniesienie nie wywołało w sercu Maryi pychy i wyniosłości. Nie poddała się rajskiej pokusie i nie zapragnęła „być jako bogowie”.

Witaj, która przekraczasz wiedzę wszystkich mędrców

Maryja posiada wiedzę wlaną i objawioną na temat Boga i dlatego żaden mędrzec i teolog nie jest w stanie Jej dorównać. Nawet suma wiedzy i poznania wszystkich teologów nie przewyższy wiedzy Maryi. Przeczyste i pokorne serce otworzyło przed Maryją drogę do poznawania Boga.

Witaj, która wierzącym rozjaśniasz umysły

Matka Słowa nie zachowuje swojej wiedzy tylko dla siebie, ale służy nią wszystkim wierzącym. Rozjaśnia umysły teologom, katechetom, ludziom poszukującym oraz rodzicom opowiadającym swoim dzieciom o Bogu.

KONTAKION 3

*Dziewicę, co męża nie знаła, Moc Najwyższego okryła cieniem ku poczęciu;
a Jej łono nietknięte urodzajną uczyniła rolę dla wszystkich,
którzy chcą mieć zbawienie tak oto śpiewając: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

IKOS 3

*Elżbietę nawiedzić pobiegła Panna napelniona Bogiem. Dziecię w łonie Elżbiety zaraz
rozpoznało Jej pozdrowienie z radością i skokiem tylko zamiast śpiewu wołało do
Bogurodzicy:*

*Witaj, konarze pnia, co nie usycha,
Witaj, pole rodzące Owoc nieskalany,
Witaj, uprawiająca pole Rolnika ludzi przyjaciela,
Witaj, która nam rodzisz Rodziciela życia.*

*Witaj, niwo dająca obfitość zmiłowań,
Witaj, stole pełny bogactw pojednania,
Witaj, bo nam gotujesz ląkę słodkich rozkoszy,
Witaj, bo duszom przystań spokojną sposobisz.*

*Witaj, modlitwy kadzidło pachnące,
Witaj, całego świata ceno pojednania,
Witaj, dobroci Boża śmiertelnym życzliwa,
Witaj, któraś śmiertelnych śmiałym przystępem do Boga.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Ikos trzeci kontempluje zachowanie Maryi po fakcie poczęcia i Jej odwiedziny krewnej św. Elżbiety – matki św. Jana Chrzciciela. W tym spotkaniu matek w tajemniczy sposób spotykają się św. Jan Chrzciciel i Chrystus Pan. Autor napisał, że św. Jan aż podskoczył z radości.

Witaj, konarze pnia, co nie usycha

Autor nawiązuje do Proroka Izajasza i jego sformułowania „wyrósł różdżka z pnia Jessego”. W Maryi wypełniają się przepowiednie proroków. W wymiarze duchowym Maryja nieustannie tętni życiem i rodzi wiernych do życia w Bogu. Nie jest tylko Madonną z obrazka, ale wkracza w centrum naszego życia – ożywia je i formuje.

Witaj, pole rodzące Owoc nieskalany

Dalej Autor, kontynuując wątek życia i owocowania ziemi, przyrównuje Dziewicę Maryję do żyznego pola, które przynosi plon obfity – stokrotny. Ona dała światu Owoc Nieskalany czyli Jezusa. Na przestrzeni wieków Maryja jest nieustannie żyzną glebą, która rodzi dla Królestwa Bożego. Co więcej kontynuuje swą misję Rodzicielki, „rodząc” Jezusa dla następnych pokoleń. Jest płodną ziemią duchową, na której niejeden się wykarmił.

Witaj, uprawiająca pole Rolnika ludzi przyjaciela

Maryja nieustannie pracuje na Bożej niwie, bo Rolnik to Bóg, a cała ziemia jest Jego polem. Maryja uprawia to pole poprzez nieustanną modlitwę wstawienniczą oraz pobudzając ludzi do rozwoju wiary i miłości. Ona z woli Rolnika wkracza aktywnie w ludzką historię między innymi przez objawienia w Lourdes, Fatimie czy Gietrzwałdzie oraz przez swoje sanktuaria, gromadzące miliony wiernych w Częstochowie, Licheniu, Loretto i wielu, wielu innych.

Witaj, która nam rodzisz Rodziciela życia

Człowiek został stworzony na obraz i podobieństwo Boże, czyli konkretnie Jezusa. Z kolei On sam zrodził nas na nowo do życia wiecznego i szczęścia na ziemi w dziele **Odkupienia**. Zauważmy tu ogromną pokorę Boga, który będąc Rodzicielem życia sam poddaje się porządkowi natury. Na nowo uświęca cały proces powstawania życia.

SŁOWNICZEK

Odkupienie – (z hebr. *gaal, padah*) jest to działanie Boże wyzwalające stworzenie ze zła i przywracające pierwotną więź z Bogiem. Dzieło Odkupienia wypełniał Jezus Chrystus poprzez swoje życie, Śmierć i Zmartwychwstanie.

Witaj, niwo dająca obfitość zmiłowań

Matka Boża Ostrobramska zwana jest Matką Miłosierdzia i ten tytuł uświadamia nam wrażliwość Maryi na ludzką nędzę i grzeszność. Ona obfituje jak żyzna rola w miłosierdzie. Pełna jest empatii i współczucia dla wszystkich cierpiących. To przezczysty źródło modlitwy wstawienniczej.

Witaj, stole pełny bogactw pojednania

Tak jak rola wydaje plon, tak Maryja dalej przyrównana jest do stołu obfitości zastawionego pokarmem pojednania. Przy stole została ustanowiona Eucharystia. Stół jednoczy ludzi nawzajem ze sobą i stół jedna ludzi z Bogiem. W Maryi spotkało się Bóstwo z człowieczeństwem i spotkanie to doprowadziło do pojednania człowieka z Bogiem oraz uporządkowało relacje między ludźmi o ile trwają przy tym stole pojednania. Stykając się z gorącą miłością Maryi – Matki, wiele grzesznych i lodowatych serc topnieje, i ludzie pogubieni zamieniają się w powracających synów marnotrawnych.

Witaj, bo nam gotujesz łąkę słodkich rozkoszy

Droga pojednania wiodąca przez Matczyne Serce prowadzi powracających na łąkę słodkich rozkoszy. Człowiek utulony przez Maryję doświadcza przeogromnych bogactw duchowych i delectuje się różnymi smakami – doznaje duchowych słodyczy i wypełniony jest niebiańskim pokojem. Ludzie spod znaku Maryi to ludzie emanujący radością i wewnętrzną harmonią.

Witaj, bo duszom przystań spokojną sposobisz

Życie nie jest sielanką wolną od cierpień, dlatego Maryja towarzyszy człowiekowi w jego codziennych zmaganiach, dramatach i tragediach. Ona sama prowadzi nas do spokojnej przystani czyli do zbawienia. Jej bliskość sprowadza na znękaną serce głębokie ukojenie.

Witaj, modlitwy kładzidło pachnące

Maryja jest wzorem modlitwy wstawienniczej, to znaczy nieustannego trwania przed Bożym Obliczem. Jej modlitwa jest szczególnie piękna, wonna, miła Bogu i życiodajna dla ludzi. Każdy kto znajdzie się w polu intensywnej modlitwy Matki Bożej doświadcza niespotykanych „smaków i zapachów” duchowych.

Witaj, całego świata ceno pojednania

Maryja zapłaciła wysoką cenę za pojednanie Boga z ludźmi. Jako **Współodkupicielka** miała udział w krzyżu ofiarnym na Golgocie – stojącą pod krzyżem miecz przenikał. W Jej ręce oddano ciało Syna Bożego i stała się *Mater Dolorosa*.

Witaj, dobroci Boża śmiertelnym życzliwa

Najświętsza Maryja Panna jest jedną z najpiękniejszych odsłon Bożej dobroci. W Maryi człowiek został zaproszony do Nieba i uzyskał władzę jakiej nie mają Aniołowie. Przez Nią Bóg zstąpił na ziemię i okazał ludzkości swe miłosierne oblicze. Dobroć Boga świeci szczególnym blaskiem w przepięknej Dziewicy z Nazaretu.

Witaj, któraś śmiertelnym śmiałym przystępem do Boga

Ludzie przez Maryję mają przystęp do Boga. Jest to jedna z najpiękniejszych ścieżek życia duchowego prowadzących do zjednoczenia z Bogiem. Przez Matkę Bożą możemy śmiało zwracać się do Boga i prosić Go o rozmaite dary i łaski. Kto miłuje Maryję ma prawo być szczególnie ośmielony wobec Ojca Niebieskiego.

SŁOWNICZEK

Współodkupicielka – tytuł ten jest przejawem wiary Ludu Bożego. Maryja jest współodkupicielką przez swoje Boże macierzyństwo oraz przez obecność pod krzyżem jako Matka cierpiąca.

KONTAKION 4

*Falami sprzecznych myśli szarpany jak burzą chwiał się i gubił Józef.
Patrząc na Ciebie, dotąd nietkniętą od męża,
snuł ciemny domysł o tajemnym związku, o Nienaganna.
Lecz pouczony od Ducha Świętego o tym poczęciu, zawołał: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

STASIS DRUGA IKOS 4

*Gdy usłyszeli pasterze aniołów śpiewanie o przyjsciu Chrystusa ciele,
pobiegli jak do pasterza ujrzeli go jak Baranka bez skazy,
na łonie Maryi się pasł, a oni hymn Jej śpiewali:*

*Witaj, matko Baranka i Pasterza,
Witaj, zagrodo duchowych owieczek,
Witaj, obrono od wilków niewidzialnych,
Witaj, bramy raję nam otwierająca.*

*Witaj, bo z ziemią śpiewają radosne niebiosy,
Witaj, bo z niebem płęsa szczęśliwa ziemia,
Witaj, Ty apostołów niemilknęce usta,
Witaj, niezwycczone męstwo zwycięstwa wieniec noszących.*

*Witaj, podporo wiary naszej mocna,
Witaj, łaski dowodzie jasny,
Witaj, która piekło ogalacasz,
Witaj, która nas chwałę przyodziewasz.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Ikos czwarty wprowadza nas w tajemnicę Bożego Narodzenia i ukazuje wahania jakie miał święty Józef ogarnięty wątpliwościami. Ostatecznie uspokaja się pod tchnieniem Ducha Świętego i wiernie trwa jako opiekun u boku swej małżonki. Ta, w Betlejem, gdzieś na uboczu poza miastem, porodziła Syna. Fakt ten poruszył całą okolicę. Pierwsi do Baranka Bożego, Który miał zgładzić grzechy świata, a Który teraz pasł się spokojnie jako Jagnię na łonie Maryi, przybyli pasterze.

Witaj, matko Barankę i Pasterza

Pasterze otoczyli Maryję opieką, adoracją i podziwem, jako Matkę Baranka złożonego w Ofierze Odkupienia za całą ludzkość. Jest to nawiązanie do ofiary [baranka paschalnego](#), złożonego w ofierze przez Żydów w noc

SŁOWNICZEK

Baranek paschalny – było to zwierze składane w ofierze Bogu przez Izraelitów na pamiątkę wyjścia z Egiptu. Żydzi, wychodząc z niewoli egipskiej pod wodzą Mojżesza, na polecenie samego Boga, mieli zabić młodego baranka bez skazy. Każda rodzina musiała upiec go w ogniu i spożyć pośpiesznie, a krwią pomazać drzwi domu, żeby uniknąć śmierci. Była to pascha, czyli przejście Izraelitów z niewoli do wolności. Dla chrześcijan baranek paschalny to symbol Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa.

wyjścia z Egiptu. Nowy Baranek narodził się w nocy, a w momencie złożenia ofiary na Golgocie „ciemności ogarniają całą ziemię”. Nowy Baranek stał się pokarmem dla Nowego Ludu czyli Kościoła od momentu ostatniej wieczerzy. Była to pierwsza Msza Święta, czyli uczta Nowego Przymierza. Pasterze betlejemscy przybyli także do Matki swojego Pasterza, który w niedalekiej przyszłości objawi swoją królewską i pasterską misję. Małe Dziecię będzie w przyszłości zwane Pasterzem i najwyższym Kapłanem.

Witaj, zagrodo duchowych owieczek

Autor, czerpiąc z obrazów życia pasterskiego, określa Maryję jako zagrodę dla Jej czcicieli. Zagroda jest miejscem schronienia przed drapieżnikami i miejscem bezpiecznego noclegu. W tej zagrodzie Jej duchowe owieczki znajdują pokarm i napój czyli Jej Syna w postaci Eucharystii. Jest Ona miejscem uspokojenia i regeneracji sił duchowych.

Witaj, obrońco od wilków niewidzialnych

Wokół owieczek duchowych krąży wataha drapieżnych wilków, ale Maryja budzi w nich ogromny lęk. Jej najmocniejszym orężem są posłuszeństwo i pokora. Te cnoty sprawiły, że Bóg udzielił Jej władzy nad złymi duchami. Czas, w którym szatan godził bezpośrednio w nazaretańską Dziewicę już minął i teraz zły poluje na Jej owieczki. Ludzie targani niepokojem i udręczeni pokusami szukają u Niej opieki i schronienia, znajdując w Niej bardzo skuteczną obronę. Szatani pośpiesznie i w panice pierzchają przed Najświętszą Maryją Panną, wzywaną na ratunek przez osaczone duchowe owieczki.

Witaj, bramy raju nam otwierająca

Ewa wyprowadziła ludzkość z raju, w krainę dzikich namiętności, zatrzasnąc bramy raju tak skutecznie, że człowiek pozostał bez możliwości powrotu. Maryja, przez posłuszeństwo Bogu, na powrót otwarła te bramy dla ludzi. Przyjmując Wcielone Słowo, uczyniła ten pierwszy krok w dziele Odkupienia, czyli naprawienia dawnego błędu. Otworzyć bramy raju, oznaczało znaleźć drogę do powtórnego zjednoczenia stworzenia ze Stwórcą. Maryja pomogła, a właściwie umożliwiła nam odbudować więź z Bogiem i nadal to czyni, gdy oddalamy się od Niego poprzez grzechy uczynkowe.

Witaj, bo z ziemią śpiewają radosne niebios

Pojawienie się Maryi Niepokalanej zapowiadającej dzieło odnowy wywołało wybuch radości w Niebie i na ziemi. Ten nieoczekiwany zwrot w dziejach ludzkości napełnił radością świat istot niebiańskich, które radują się nawet z jednego nawróconego grzesznika. Odkupienie człowieka przyniosło radość wyrażającą się we wspólnym wychwalaniu Boga przez Niebo i ziemię.

Witaj, bo z niebem płąsa szczęśliwa ziemia

W Osobie Jezusa Chrystusa – Syna Maryi – Niebo i ziemia połączyły się i nastąpiła nowa rzeczywistość. Nastąpiło świętych obcowanie i ludzie zaczęli w sposób świadomy szukać pomocy u istot niebiańskich, Aniołów oraz u świętych patronów. Dzisiaj ludzkość radośnie płąsa razem z Aniołami i innymi istotami niebiańskimi. Całe stworzenie raduje się z dzieła

Odkupienia. W każdej Mszy Świętej uczestniczą nie tylko ludzie zgromadzeni w świątyni, ale Syna Człowieczego składającego z Siebie ofiarę przebłagalną, adoruje całe Niebo.

Witaj, Ty apostołów niemiłkające usta

Na ziemi do głoszenia Dobrej Nowiny o Odkupieniu zostali powołani Apostołowie i ich następcy. Maryja włączyła się w tę misję, wspierając duchowo Apostołów, którzy rozproszyli się po całym świecie. Zapewne pozostawała z nimi cały czas w nieustannym kontakcie, otrzymując od nich listy lub ustne wieści. Apostołowie i inni uczniowie pragnęli być w kontakcie z Matką Pana, a Ona chowała ich w swoim sercu. Po Wniebowzięciu Matka Boża kontynuuje swoją misję – towarzyszy biskupom, następcom Apostołów, kapłanom głoszącym Słowo Boże oraz misjonarzom przemierzającym wielkie przestrzenie, dzikich zakątków świata.

Witaj, niezwyciężone męstwo zwycięstwa wieniec noszących

Głoszenie **Dobrej Nowiny** wymaga samozaparcia i niekiedy męstwa. Bywa, że apostołowie, także ci nam współcześni, znajdują się w nieprzyjnym środowisku i czasem ponoszą śmierć męczeńską. Ta, która sama stała się „niezwyciężonym męstwem”, umacnia przez wieki wyznawców, przeznaczonych do wieńca męczeństwa. Podtrzymuje odwagę tych, którzy poddani próbom wiary nie chcą zaprzeczyć się Jej Syna. Męczennicy Pańscy mogą liczyć na Jej szczególną wdzięczność i wsparcie, jako że sama przemierzyła drogę krzyżową u boku swego sponiewieranego Syna. Każde zmiażdżone oblicze męczennika przypomina Jej umęczoną twarz Jezusa, odcisniętą na chuście świętej Weroniki.

SŁOWNICZEK

Dobra Nowina – słowo Boże, Ewangelia, orędzie, którego treścią są wydarzenia zbawcze dokonujące się z łaskawości Bożej i wywierające wpływ na duchowe życie każdego człowieka poprzez jego odkupienie.

Witaj, podpora wiary naszej mocna

Maryja wkracza w życie ludzi wątpiających i ogarniętych lękiem. Emanując dobrocią, miłością, serdecznością i współczuciem wspiera słabnącą ludzką wiarę. Ona podtrzymuje upadających na duchu, których świat nie rozumie i których ludzie opuszczają. Nawet wielcy święci i mistycy mieli chwile słabości w swoim życiu. W tych próbach wiary Maryja jest dla nich podporą. Ostatecznie jej droga była także drogą wyjątkowej wiary i dramatycznych prób.

Witaj, łaskę dowodzie jasny

Maryja jest znakiem i dowodem Bożej Łaski oraz miłosierdzia. Ona została stworzona, utkana w łonie matki i przygotowana do wypełnienia wyjątkowego zadania. Jej Osoba, stan (Niepokalanie Poczęta) i misja (Boże Rodzicielstwo) odnawiają ludzkość i przywracają do pierwotnej chwały (Wniebowzięcie). Żaden z ludzi nie został w tak wyjątkowy sposób zaproszony do Nieba i nikomu z ludzi nie została dana taka władza w Niebie i na ziemi.

Witaj, która piekło ogałacasz

To śmiałe wyrażenie, przypisujące Maryi niezwykłą rolę ogałacania piekła, nie stoi w sprzeczności z prawdą, że to Jezus jest ostatecznie jedynym Zbawicielem i zwycięzcą piekła i szatana. Maryja jednak uczestniczy w tym dziele. Ona jako Matka wzbudza w sercach ludzkich tyle miłości i wdzięczności, że nawet wielcy grzesznicy w ostatnich chwilach życia wyciągają do Niej ręce i proszą o przeprowadzenie do Ojca Niebieskiego. Szatan usiłuje zapelnąć piekło, ale Maryja staje temu na przeszkodzie. Najpierw przez fakt zgody na narodzenie Zbawiciela świata, który pogromił śmierć i szatana. Następnie Maryja nieustannie angażuje się w wydarcie konkretnych dusz z siodeł szatańskich. Jest Ona przyczyną niezliczonych zawodów i rozczarowań piekła. Szatanom wielokrotnie wydawało się, że mają grzesznika w swojej władzy i posiadaniu. Piekło wydało już okrzyk zwycięstwa. Jednak w ostatniej chwili zbudzona grzeszna dusza, widząc zasmuconą i zatrwożoną twarz Matki, w ostatnim odruchu żalu rzuciła się w Jej matczyne objęcia, wyrrywając się i umykając piekłu na wieki.

Witaj, która nas chwałą przyodziewasz

Tych ocalonych w ostatniej chwili Maryja osobiście ubiera w szatę chwały i wprowadza do domu Ojca, ku radości całego Nieba, które także cieszy się na widok jednego nawróconego. Tam, Maryja przyodziewa wracających z dalekiej tułaczki chwałą przybranych synów Bożych, a Ojciec Niebieski nakłada pierścień zbawionych.

KONTAKION 5

*Hen, ku Bogu lecącej gwiazdy blaskiem urzeczeni poszli za nią Magowie,
a trzymając się mocno niebieskiej latarni
znaleźli w jej promieniach potężnego Władcę,
i dostępując do Niedostępnego witali Go wołając: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

IKOS 5

*I gdy ujrzeli synowie Chaldei na rękach Dziewicy Tego, co ludzi stworzył swą ręką,
rozpoznali w Nim Pana, choć przyjął na się postać sługi.
Skwapliwe uczcili Go swymi darami, a Błogosławionej wołali:*

*Witaj, Matko Gwiazdy niezachodzącej,
Witaj, promieniu dnia mistycznego,
Witaj, gasząca zarzewie fałszu,
Witaj, oświecająca wyznawców Trójcy Świętej.*

*Witaj, przez którą tyran niehumaniczny wygnany ze swojego władztwa,
Witaj, ukazująca Chrystusa – Pana, ludzi Przyjaciela,
Witaj, wyzwalająca od pogańskiego bałwochwalstwa,
Witaj, ocalająca od brudnych uczynków.*

*Witaj, kładąca kres pogańskiej czci ognia,
Witaj, tłumiąca płomień namiętności,
Witaj, przewodniczko wierzących po drodze mądrości,
Witaj, radości wszech ludzkich pokoleń.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Autor w tym Ikosie odnosi się do wędrówki trzech magów, którzy z pomocą niebieskiej latarni odnaleźli Władcę Świata. Boża Opatrzność pomogła im odnaleźć Niedostępnego. Trzej mędrcy są zapowiedzią narodów pogańskich, spragnionych prawdziwej wiedzy o Bogu, narodów które przyjmą Mesjasza Świata, odrzuconego przez Żydów. **Synowie Chaldei** uczcili Stwórcę wszechświata i Jego Matkę bogatymi darami, które były oznaką ich wiary. Zapewniły one przetrwanie rodzinie na wygnaniu w Egipcie.

Witaj, Matko Gwiazdy niezachodzącej

Mamy tutaj nawiązanie do gwiazdy betlejemskiej – latarni, co oświetla drogę mędrcom. Jezus jest tą Gwiazdą, która ani na chwilę nie gaśnie, nie znika ani nie zachodzi, ale nieustannie świeci całej ludzkości. On jest niegasnącą Światłością dla naszego życia duchowego.

SŁOWNICZEK

Chaldeja – Ojczyzna Chaldejczyków, starożytnego ludu posługującego się językiem aramejskim. Między X a VIII wiekiem p.n.e. najechali oni na obszar Babilonu (dzisiejszy Irak). Wkrótce potem wraz z Medami zniszczyli imperium asyryjskie. Najwybitniejszym przywódcą Chaldejczyków był Nabuchodonozor II, który dwukrotnie zdobył Jerozolimę, w latach 597 i 587 p.n.e., a także podbił Palestynę.

Witaj, promieniu dnia mistycznego

Kwiecistym ogrodem życia duchowego są doświadczenia mistyczne będące odsłonami Boga, który na przeróżne sposoby pozwala dotykać się duszy. Jednak mistyka jest zaledwie skromną zapowiedzią przyszłego szczęścia. Maryja jest promieniem, pokornym zwiastunem tego duchowego rajy, jaki istnieje w Bogu. Osoby nawiedzone przez Matkę Bożą, np. dzieci fatimskie, pozostawały nieustannie pod wrażeniem Jej piękna.

Witaj, gasząca zarzewie fałszu

Współcześni Romanosowi, nosili jeszcze świeże, gojące się rany po licznych herezjach i błędach, jakie miały młodym Kościołem. Maryja, jako Pokorna Służebnica, gasiła niejednokrotnie zarzewie tych fałszywych nauk swoją prostotą. Jej pokora i piękno uciszały największych mędrców i zawstydzaly szerzycieli fałszu.

Witaj, oświecająca wyznawców Trójcy Świętej

Jedną z kluczowych kwestii dogmatycznych Kościoła starożytnego było sformułowanie nauki o Trójcy Świętej. **Herezja ariańska** podważała np. bóstwo Jezusa. Maryja wypraszała światło rozumu prawowiernym teologom, aby umieli jasno i precyzyjnie sformułować ten dogmat, przekraczający możliwości ludzkiego rozumu, a kaznodziejom dar wymowy, aby mogli w sposób zrozumiały przekazać go prostemu ludowi i zapalić wyznawców miłością do Trójcy Świętej.

SŁOWNICZEK

Arianizm - herezja potępiona na Soborze Nicejskim I (325); nazwa pochodzi od imienia kapłana aleksandryjskiego, Ariusza (ok. 250-336), który twierdził, że Syn Boży nie był Bogiem z samej natury.

Witaj, przez którą tyran niehumaniczny wygnany ze swojego władztwa

Po grzechu pierwotnym ludzkość stała się „władztwem” szatana. Biblia mówi o strasznym upadku moralnym, jaki nastąpił po grzechu nieposłuszeństwa w rajy i trwał do potopy. Również ciało ludzkie skażone namiętnością stało się igraszką w rękach szatana. Dopiero Wcielenie, w którym Maryja odegrała wielką rolę, położyło kres temu panowaniu niehumanicznego tyrana. Skażona ludzka natura zaczęła się odradzać w sakramencie chrztu i odzyskiwać utracone piękno.

Witaj, ukazująca Chrystusa - Pana, ludzi Przyjaciela

W ikonografii Maryja jest przedstawiana jako ukazująca ludziom Zbawiciela – Jezusa. Najczęściej Jezus siedzi na kolanach Maryi, jak na tronie lub Maryja trzyma Dziecię Jezus na rękach, jakby chciała nam Je pokazać albo wręcz przekazać. W wymiarze życia duchowego Maryja mówi: „uczynicie, co wam powie Syn”. Daje nam Syna jako Pana i Pasterza.

Witaj, wyzwalająca od pogańskiego bałwochwalcstwa

W czasach powstawania Akatysty kultury bałwochwalcze jeszcze miały się całkiem dobrze, chociaż następował ich wyraźny zmierzch. Nieustannie jednak odradzają się pogańskie praktyki czy pogańskie style życia polegające na zapomnieniu o prawdziwym Bogu, na ubóstwieniu pieniądza, przyjemności czy pracy. Wyrażające się w zaufaniu do wróżb

i przesądów. Maryja dziewicza, przeczysta, kobieca i matczyna zdobywa serca wielu ludzi i wprowadza ich w głąb prawdziwej religii. Ludy starożytne szukały kobiecego pierwiastka w swoich religiach. Chrześcijaństwo dało im serdeczną i przeczystą Matkę, która wprowadziła ich w głąb autentycznych przeżyć duchowych.

Witaj, ocalająca od brudnych uczynków

Z kultami bałwochwalczymi związane były niekiedy lubieżne praktyki np. prostytutka sakralna. Chrześcijaństwo zdecydowanie sprzeciwiało się temu, chociaż poganie wyśmiewali czystość i dziewictwo. Dzisiaj obserwujemy wyraźny nawrót do nieczystych obyczajów, które usiłuje się narzucać nawet dzieciom i młodzieży. Maryja Dziewica ocala wielu nieszczęśników pogrążonych w nieczystości i wszelkim brudzie świata. Wzbudza w ich sercach pragnienie prawdziwego piękna, które nie może być brudne.

Witaj, kładąca kres pogańskiej czci ognia

W starożytności wierzono, że ogień płonący ponad 100 lat miał siłę uzdrawiania i magiczną moc spełniania życzeń. W wielu świątyniach zwłaszcza perskich podtrzymywano, jak wierzono, święty ogień. W Rzymie czczono Westę – boginię domowego ogniska, a potem Westa stała się patronką Cesarstwa Rzymskiego. Nad świętym ogniem czuwały kapłanki – Westalki. Romanos przypisuje Maryi wygaszanie tego kultu. Ona sama, nazaretańska gospodyni, prawdziwa Orędowniczka i opiekunka domowego ogniska zdobyła sobie serca licznych narodów i została ich Patronką. Wreszcie, Ona wypraszała ludziom ogień miłości i prawdziwą wiarę. I czyni to nieustannie.

Witaj, tłumiąca płomień namiętności

Groźniejszy od pogańskiego kultu ognia był ogień namiętności, wyniszczający człowieka. Przypomnijmy tu ewangeliczną zasadę, że człowieka nie czyni nieczystym to, co przychodzi z zewnątrz, ale czyni go nieczystym to, co pochodzi z jego wnętrza. Namiętność zaślepia rozum i czyni z człowieka bezrozumne zwierzę, kierujące się popędem. Nieokiełznana namiętność zabija empatię i wewnętrzną delikatność, które czynią istotę ludzką piękną. Maryja swoją wstawienniczą modlitwą uspokaja ludzkie emocje i namiętności. Swoją niewinnością i dobrocią zawstydzą opętanego żądzą grzesznika. Ugaszenie tego płomienia namiętności uratowało niejednego człowieka i ocaliło niejedną rodzinę.

Witaj, przewodniczkę wierzących po drodze mądrości

Człowiek, który szuka i poznaje Boga wkracza na ścieżkę mądrości. Podobnie czynią szukający prawdy. Maryja jest ich cierpliwą Przewodniczką. *Hodegetria* – Przewodniczka był bardzo popularnym tytułem przydanym Maryi w Bizancjum, przedstawianym w formie ikony, na której Boża Rodzicielka trzyma Jezusa na kolanach i wskazuje na Niego swoją dłonią. Ten sposób przedstawiania Maryi przyjął się powszechnie we wschodniej ikonografii. Poszukujący prawdy, tak w starożytności, jak i teraz, byli uwodzeni przez fałszywych proroków i niedouczonego mędrców. Wiara ludowa przypisywała Maryi wygaśnięcie wielu herezji i utrzymanie ludzi wierzących na drodze mądrości.

Witaj, radości wszech ludzkich pokoleń

Maryja stała się chlubą i radością wszystkich ludów i pokoleń, które przyjęły chrześcijaństwo. Wierni niezmiennie zakochiwali się w Matce Boga. Dedykowano Jej kościoły i kaplice, malowano obrazy, komponowano melodie i pisano poezje. Dla Niej stworzono specjalne nabożeństwa.

KONTAKION 6

Jakże zmienieni w Boga niosących heroldów wracali do Babilonu Magowie. Spełniając Twe polecenie wszystkim głosili o Tobie, żeś Zbawcą, lecz pominięli Heroda - głupca, co śpiewać nie umiał: Alleluja. Alleluja, alleluja, alleluja.

IKOS 6

Kiedyś Egipt oświecił światłem swojej prawdy, przepędziłeś precz ciemności błędu. Bożki egipskie, o Zbawco, nie mogły sprostać Twej sile - runęły. A z ich niewoli wyrwani wołali do Bogurodzicy:

*Witaj, która ludzi prostujesz ku górze,
Witaj, która demony strącasz do przepaści,
Witaj, błędu depcząca szaleństwo,
Witaj, ujawniająca uludę bałwanów.*

*Witaj, morze, w którym faraon utonął duchowy,
Witaj, skało, z której źródło tryska dla spragnionych życia,
Witaj, słupie ognisty, wiodący przez ciemność,
Witaj, osłono nad światem szersza niżli chmura.*

*Witaj, pokarmie mannę nam zastępujący,
Witaj, Służebnico Świętego Pokarmu,
Witaj, ziemio Bożej obietnicy,
Witaj, miodem i mlekiem płynąca.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Ta część Akatystu odnosi się do mędrców powracających do ojczyzny i omijających głupca Heroda, który nie potrafił oddać chwały Bogu. Dotyczy również pobytu Świętej Rodziny w Egipcie, co przepowiada nawrócenie tego kraju i upadek religii pogańskiej. Według tradycji apokryficznej, gdy Święta Rodzina przechodziła obok świątyń egipskich padały i rozbijały się posągi. To obraz, że do kraju czcicieli posągów, fałszywych bogów (demonów) wracza Zbawiciel, wtedy jeszcze jako niemowlę na ręku Maryi.

Witaj, która ludzi prostujesz ku górze

Człowiek ograniczony tylko do spraw materialnych pełza po ziemi niczym robak. Dopiero kontemplując Boga, stopniowo się podnosi ku górze, czyli odradza się. Ta, która nieustannie wpatruje się w Oblicze Boga pociąga ludzi do modlitwy, prostuje i podnosi ku Bogu. Trwać w pozycji wyprostowanej oznacza zachowanie swojej godności i ocalenie swojego człowieczeństwa. Stan grzechu przedstawia się obrazowo jako tarzanie się w brudach tego świata. Ona, Róża Duchowa, strzeże ludzkość i każdego człowieka z osobna od tego, co złe na świecie.

Witaj, która demony strącasz do przepaści

Demony usiłują osaczyć i zniewolić człowieka, ale Maryja jako Boża Rodzicielka na mocy swoich zasług ma władzę nad demonami. Jak kiedyś według legendy padały posągi bożków w Egipcie, czując bliskość Świętej Rodziny, tak szatani pierzchają na widok Maryi Dziewicy. Jej modlitwa wstawiennicza przywraca człowiekowi wolność i wtedy niezaspokojony szatan uchodzi. Syn Boży udziela Swej Matce tej mocy, jaką On się posłużył strącając stado świń ze stromej zbocza do jeziora w okolicy Gerazim.

Witaj, błędu deprecją szaleństwo

Pojawienie się Chrystusa było początkiem zwycięstwa nad pogańskimi zabobonami. Potem błędy teologiczne i herezje wstrząsnęły młodym Kościołem. Szatan, ojciec kłamstwa, zwiódł wielu kapłanów i teologów. Czasem cesarze wspierali błędne nauki i wielu wiernych pociągnęli na błędne drogi. „Świat się obudził i zobaczył, że jest ariański” napisał św. Hieronim po synodzie w 460 roku, na którym biskupi podpisali mało ortodoksyjne wyznanie wiary. Szaleństwo błędu ogarnęło cały świat starożytny. Maryi – Pokornej Służebnicy – przypisywano zasługę przewycięzania błędu. Za Nią poszedł prosty lud i szukający prawdy teologowie.

Witaj, ujawniająca ułudę bałwanów

Blask bijący od Bożej Rodzicielki. Jej nieustająca obecność i macierzyńska troska ujawniały ułudę mitów pogańskich. Kulty pogańskie w zetknięciu z dojrzałą myślą teologiczną i żywą wiarą chrześcijan okazywały się naiwne, złudne, a nawet infantylne. Wierni, którzy weszli w osobową relację z Maryją i doświadczyli Jej przemożnej opieki, zawstydzeni odwracali się ze wstrętem od bożków (bałwanów). Oddawanie czci bałwanom stało się synonimem głupoty.

Witaj, morze, w którym faraon utonął duchowy

Tak jak niegdyś odmęty morskie pochłoneły wojska faraona i ocalony został Naród Wybrany, tak Maryja i Jej kult pochłoneły resztki kultu pogańskiego starożytnego Egiptu. Według Tradycji św. Marek, apostołujący w Egipcie, spotkał się z życzliwym przyjęciem mieszkańców, u których znalazł wyjątkową intuicję religijną. Ta intuicja nastawiła ich przychylnie do chrześcijaństwa, a szczególnie do osoby Matki Najświętszej i Jej Syna. Szybko porzucili dawne wierzenia i przyjęli chrześcijaństwo. Pojęcie „faraon duchowy” może być także interpretowane jako przejaw ucisku religijnego. W czasach współczesnych lud odmawiający różaniec w Austrii doczekał się opuszczenia ich kraju przez wojska radzieckie. Z kolei peregrynacja Obrazu Jasnogórskiego umacniała Polaków i irytowała władze komunistyczne.

Witaj, skało, z której źródło tryska dla spragnionych życia

Ikos ten odnoszący się do pobytu Świętej Rodziny w Egipcie, nawiązuje jednocześnie do wydarzeń biblijnych opisywanych w Księdze Wyjścia. Jakby uprzedza, że pobyt Jezusa w Egipcie jest tymczasowy i powróci On do „swojej własności”. Autor nawiązuje do wędrówki Izraelitów przez pustynię i odkrycia źródeł wodnych w Meriba. Wycieńczeni

Izraelici zaspokoiili tam swoje pragnienie i ocalili życie. Woda jest symbolem łaski. Maryja jest Pośredniczką wszelkich łask, które zaspokajają ludzkie pragnienia oraz dają człowiekowi życie duchowe. Ludzie wyczerpani długą wędrówką przez pustynię życia, niejednokrotnie znajdują ratunek w Maryi, która przyprowadza ich do „ziemi obiecanej”, czyli do zbawienia.

Witaj, słupie ognisty, wiodący przez ciemność

Autor, wnosząc motyw słupa ognistego, nawiązuje dalej do wędrówki Izraelitów przez pustynię, którym słup ognia oświetlał drogę i wytyczał kierunek. Maryja jest Światłem dla Ludu Nowego Przymierza czyli Kościoła. Ona oświetla życie duchowe wiernych i wskazuje im właściwy kierunek. Wreszcie jest światłem dla wszystkich ludzi błędzących, ale tęskniących za prawdą.

Witaj, osłono nad światem szersza niżli chmura

Maryja jest niczym najszersza chmura osłaniająca świat przed gniewem Boga, nieustannie ranionym ludzkimi grzechami, ludzką niewdzięcznością i obojętnością. Maryja, niczym cień, jest dla ludzi schronieniem, dającym odpoczynek w codziennym życiowym znoju. Jak chmura chroni przed palącym upałem, tak Ona chroni ludzkość przed żarem piekła.

Witaj, pokarmie mannę nam zastępujący

Maryja przygotowała światu niebiańską mannę przez zrodzenie Syna Bożego, który stał się dla człowieka Chlebem Życia. Jednak z woli Boga jest Ona sama dla Kościoła duchowym pokarmem pożywniejszym od biblijnej manny. Doświadcza tego każdy, kto do Niej się ucieka i Jej pomocy przyzywa. Każde spojrzenie w stronę Maryi, każde wypowiedzenie ze czcią i ufnością Jej imienia, każdy odmówiony różaniec odżywia życie wewnętrzne człowieka i przywraca siły duchowe.

Witaj, Służebnico Świętego Pokarmu

Maryja została nazwana Służebnicą Pokarmu Świętego, bo jako Matka Chrystusa Pana jest Matką i Służebnicą Eucharystii. Ona wzbudza w ludziach głód eucharystyczny i jest szczególną Opiekunką i Wychowawczynią dzieci przygotowujących się do Sakramentu Pierwszej Komunii Świętej. Zaproszona przez człowieka do życia duchowego rozpala nabożeństwo do Najświętszego Sakramentu. Pewna malarka namalowała scenę Zwiastowania, na której Archanioł Gabriel zastaje Pannę z Nazaretu przy zagniataniu chleba. To Ona z miłością i poświęceniem wychowywała Jezusa, by stał się Chlebem Życia dla wszystkich ludzi.

Witaj, ziemio Bożej obietnicy

Dla chrześcijanina Maryja jest ziemią Bożej obietnicy i jest to nawiązanie do „ziemi obiecanej”. Żydzi – wieczni tułacze zmierzali do swojej „ziemi obiecanej”, gdzie wreszcie mieli być u siebie. Tam mieli znaleźć bezpieczne miejsce, w którym naród miał się rozwijać i rosnąć w siłę. Dla nas, członków Ludu Bożego, Maryja jest przestrzenią, w której każdy czuje się u siebie, jest bezpieczny i harmonijnie się rozwija. W Niej Lud Nowego Przymierza

znajduje obietnicę, czyli samego Jezusa Chrystusa – Odkupiciela. Ona stała się ziemią, która wydała ten najwspanialszy i najpożywniejszy Owoc.

Witaj, miodem i mlekiem płynąca

Maryja jest dla wierzących biblijną „krajną mlekiem i miodem płynącą”. Stała się Ona dla nich pożywnym pokarmem duchowym, pokrzepiającym w drodze do Nieba i dającym radość jeszcze tu na ziemi. Mleko i miód to symbol najbardziej subtelny i wartościowy pokarm. Mleko to pokarm rodzącego się życia, a miód jest wyjątkowo smaczny, krzepiący i leczniczy.

KONTAKION 7

*Lepszego pragnąc świata i odejścia w wieczność
chciał Symeon opuścić ziemi tej marność.
I wtedy dałeś mu się dzieckiem, lecz on rozpoznał pełnię Boga w Tobie, podziwiał mądrość
Twoją niewymowną i wołał : Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

STASIS TRZECIA IKOS 7

*Moc swą zjawiając Stwórcą, nowe ukazał stworzenie nam, którzy przezeń jesteśmy.
Z łona, co nie zaznało nasienia, wyszedł i ustrzegł to łono nienaruszone,
abyśmy cud ten uznając chwalili je i wołali:*

*Witaj, kwiecie nigdy nie więdnący,
Witaj, korono wstrzemięźliwości,
Witaj, prawzorze jasny naszego zmartwychwstania,
Witaj, ukazująca nam życie anielskie.*

*Witaj, drzewo o słodkim Owocu, pokarmie wierzących,
Witaj, listowie, w którego obfitym cieniu wielu się ukrywa,
Witaj, boś w łonie nosiła zbłąkanych Przewodnika,
Witaj, boś porodziła Wybawiciela pojmanyh.*

*Witaj, Ty łagodisz Sędziego gniew sprawiedliwy,
Witaj, przebaczenie niosąca dla wielu grzeszników,
Witaj, szato dojrzałości ogołoconych z prawa do mówienia,
Witaj, miłości wszelkie przewyższająca pragnienie.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Autor zwraca naszą uwagę na ofiarowanie Jezusa w Świątyni i uszczęśliwienie starca Symeona. Dalej wyznaje wiarę w Jego dziewicze poczęcie.

Witaj, kwiecie nigdy nie więdnący

Sformułowanie „kwiecie nigdy nie więdnący” może być aluzją do faktu, że Maryja nie zaznała śmierci, ale została z ciałem i duszą wzięta do Nieba. Kwiat jest symbolem piękna, a użycie słowa „kwiecie” jakby zwielokrotnia to piękno. Cała natura Maryi nie podlega zepsuciu, ponieważ jest wolna od grzechu pierwородnego i uczynkowego. To czyni Ją tak piękną, że zachwycają się Jej pięknem istoty ziemskie i niebiańskie. Jednak przede wszystkim stanowi to wyznanie, że Maryja jest „zawsze Dziewicą” czyli pozostała dziewicą przed, w trakcie i po narodzeniu Jezusa. W żadnym momencie Jej dziewiczość nie została naruszona i dlatego jest kwieciem, co nigdy nie więdnie.

Witaj, korono wstrzeźliwości

Wstrzeźliwość prowadzi ku wolności, a jej owocem jest ład i harmonia. Przeciwstawieniem wstrzeźliwości jest pożądliwość, a dalej rozwiązłość. Człowiek opanowany przez pożądliwość i rozwiązłość żyje w swoim ciele jakby w więzieniu. Maryja, będąca koroną wstrzeźliwości, jest całkowicie wolna i nieskończenie piękna. Dzieci, którym Matka Boża objawiła się, mówiły do niej: „Piękna Pani”.

Witaj, prawzorze jasny naszego zmartwychwstania

Maryja jest prawzorem naszego zmartwychwstania, bo jako wolna od grzechu pierwotnego, nie zaznała śmierci, tylko została wzięta do Nieba. Poszła drogą, którą ludzkość wcześniej utraciła. W Najświętszej Maryi Pannie możemy oglądać chwałę, do której sami zmierzamy, a którą odzyskał dla nas Jej Syn.

Witaj, ukazująca nam życie anielskie

„Życie anielskie” oznacza życie duchowe, wypełnione szczęściem i radością. Jako Królowa Aniołów, Pani Nieba i Ziemi zaprasza nas do Nieba, czyli do życia wspólnego z Aniołami. „Życie anielskie” oznacza nieustanne wychwalanie Boga, chodzenie w Jego obecności i służenie Jemu z miłością i pokorą.

Witaj, drzewo o słodkim Owocu, pokarmie wierzących

Jest to prawdopodobnie aluzja do rajskiego drzewa, którego owoce stały się przyczyną upadku Adama i Ewy. Spożycie rajskiego owocu zatruło umysł i serce człowieka. Owoc ten, to raj dla oczu i zguba dla dusz. Maryja jest drzewem rodzącym pożywny, słodki owoc. Tym Owocem jest Jezus Chrystus, stający się dla nas, wierzących, Pokarmem Eucharystycznym. Maryja jest także drzewem, które rodzi dla nas przebogate duchowe łaski.

Witaj, listowie, w którego obfitym cieniu wielu się ukrywa

Motyw ukrycia się w cieniu ma rodowód biblijny. Jonasz zmęczony wędrówką ukrył się w cieniu krzewu rycynusowego, który wyrósł na polecenie Pana Boga, aby chronić proroka przed skwarem. Ukryć się w cieniu, oznacza zaznać ulgi, wytchnienia i zregenerować siły, nadwątlone przez żar słoneczny. Użycie terminu „listowie” sugeruje obfitość zielonych liści, a więc rozległy cień dający chłód. Z woli Stwórcy, Maryja jest miejscem schronienia i odpoczynienia dla ludzi utrudzonych cieleśnie i duchowo. Często człowiek doświadczony przez chorobę trzyma w ręku różaniec, bo modlitwa różańcowa przynosi mu ulgę. Różaniec to jakby potężny krzew różany na pustyni cierpienia duchowego i cielesnego. Krzew dający rozległy cień i wydzielający subtelny zapach duchowy.

Witaj, boś w łonie nosiła zbłąkanych Przewodniką

Zdanie to wyraża wdzięczność Maryi, jako Tej, co nosiła w łonie Przewodnika oślepionej grzechem ludzkości. Oczywiście jest tutaj nawiązanie do Ewangelii św. Mateusza: „... bo byli

znękan i porzuceni jak owce nie mające pasterza”. Wielu ludzi zbłąkanych i zagubionych odnalazło w Jezusie Pasterza, który zapewnił im szczęście i doprowadził do życia wiecznego.

Witaj, boś porodziła Wybawiciela pojmanych

Strofa może odnosić się do tych, nad którymi zapanował szatan. Ewangelie opisują kilka zdarzeń, kiedy Jezus uwalnia ludzi opętanych przez złego ducha. Człowiek pojmany przez demona jest w strasznym stanie. Doznaje udręk duchowych i dolegliwości cielesnych. Jezus ma władzę nad demonami. Wielokrotnie uwalniał pojmanych i udręczonych przez szatana. W sensie ogólnym „pojmanie” może oznaczać konsekwencje grzechu pierworodnego, a Jezus jest Wybawicielem ludzkości, bo uwalnia ją z mocy szatana i zwycięża śmierć, która weszła na świat przez zawiść diabła.

Witaj, Ty łagodzisz Sędziego gniew sprawiedliwy

Szatan usiłuje pobudzić Boga do gniewu na wiarołomnego człowieka. W Księdze Hioba widzimy diabła, któremu zależy, aby przywieść do upadku Hioba i Panu Bogu wykazać, że człowiek nie zasługuje na Jego miłość. Szatan jest kusicielem, a następnie oskarżycielem człowieka. Maryja przyjmuje zupełnie inną postawę. Ona jest największą Orędowniczką grzeszników. Wstawia się za ludźmi błędzającymi i upadającymi. Prośby błagalne Maryi znajdują wyjątkowy posłuch u Boga Ojca, ze względu na to, że Ona wykarmiła i pielęgnowała Syna Bożego.

Witaj, przebaczenie niosąca dla wielu grzeszników

Ona ciesząca się wielką wdzięcznością Boga Ojca przyniosła Jego przebaczenie wielu grzesznikom, którzy sami nie dość żarliwie o to przebaczenie zabiegali. Maryja kształtuje w nas delikatne sumienie i pobudza do szczerego żalu za popełnione przewinienia.

Witaj, szato dojrzałości ogołoconych z prawa do mówienia

Kim byli „ogłoceni z prawa do mówienia”? Prawdopodobnie byli nimi: niewolnicy, dzieci, kobiety i niepełnosprawni, a szczególnie niemi, czyli pokrzywdzeni przez prawo lub obyczaje. Maryja stała się szczególną Opiekunką tych ludzi, zmarginalizowanych w starożytności. Wypraszała im mądrość życiową i duchową dojrzałość. Ona przykryła swoją szatą – szatą miłości – ich intelektualną nagość i niemoc. Oni „pozbawieni prawa do mówienia”, mogą mówić do Niej i Ona wsłuchuje się uważnie w ich słowa. Według wiary ludowej Matka Boża Gromniczna bierze pod swoją szczególną opiekę dzieci, którym zmarły matki.

Witaj, miłości wszelkije przewyższająca pragnienie

Jeżeli miłość można stopniować, to w Maryi pnie się miłość na same szczyty i osiąga największą głębię. Życie Dziewicy z Nazaretu jest jednym wielkim umiłowaniem Boga. Jej czciciele są tak prowadzeni, aby zakochali się w Bogu i nie mieli już innych pragnień. Dlatego przysługuje Jej tytuł *Rosa Mistica*.

KONTAKION 8

*Narodzenie inne i obce naszemu widząc, stańmy się obcy światu,
a umysł nasz skierujmy ku niebu.*

*Przez to Narodzenie Najwyższy objawił się na ziemi pokornym człowiekiem, pragnąc ku górze
prowadzić wszystkich, co doń wołają: Alleluja.*

Alleluja, alleluja, alleluja.

IKOS 8

*O, Słowo, przebywające w pełni doczesności, Ty nie opuszczasz wieczności swej wcale.
Jesteś wśród nas nieograniczone.*

*Albowiem Boskie ku nam zejście nie było tylko zmianą miejsca
- te narodziny z Dziewicy, co Boga pełna słucha naszych głosów:*

Witaj, Ty, co ograniczasz Nieograniczonego

Witaj, bramo wzniosłej tajemnicy,

Witaj, nowino przeciw budząca niewiernych,

Witaj, chwało nieobalona wierzących.

Witaj, tronie najświętszy Tego, co jest nad Cheruby,

Witaj, mieszkanie wzniosłe Tego, co ponad Serafy,

Witaj, która jednoczysz, co niepojednane,

Witaj, która dziewiczość łączysz z macierzyństwem.

Witaj, przez którą przestępstwo się gładzi,

Witaj, przez którą raj nam się otwiera,

Witaj, kluczu królestwa Chrystusa,

Witaj, nadziejo szczęśliwej wieczności.

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Ikos ósmy słuwi Boże Narodzenie w Betlejem. Pan Jezus przez pokorne narodzenie w ludzkim ciele pociąga całą ludzkość ku Niebu. Autor ukazuje wiarę Kościoła w boskość Jezusa – Słowa, które nigdy nie opuściło swej wieczności. Jezus Chrystus obecny w ludzkim ciele jest jednocześnie obecny w Królestwie Niebieskim.

Witaj, Ty, co ograniczasz Nieograniczonego

Maryja, w pełni wolna wyraża zgodę na swój udział w Bożym Planie Zbawienia. Jej wolna wola ograniczała Tego, który nie zna granic. Jej łono i czas ciąży w pewnym stopniu także ograniczały Boga. W czasie Bożego Narodzenia śpiewamy „ma granice Nieskończony”. Jako dziecko „był im posłuszny”. Jako dojrzały mężczyzna na Jej słowo dokonał w Kanie Galilejskiej pierwszego cudu, mimo, że nie nadeszła jeszcze Jego godzina.

Witaj, bramo wzniosłej tajemnicy

Maryja z całego rodzaju ludzkiego najlepiej poznała Boga. Dlatego Ona dopuszcza swoich czcicieli za przyczyną szczególnej łaski, do poznania Boga. Zarówno prostych ludzi jak i wykształconych teologów. Ona może okazać się bramą, przez którą na drodze poznania docieramy do Boga, będącego dla ludzkiego rozumu wzniosłą tajemnicą. Św. Teresa z Avilla pisała „widzę wyraźnie, iż jest wolą Boga, abyśmy jeśli chcemy podobać się Bogu i otrzymać odeń wielkie łaski, otrzymywali je za pośrednictwem Najświętszego Człowieka Chrystusa, w którym nieskończony Bóg, jak sam powiada, znajduje upodobanie... Pan mi to powiedział. Widziałam niejako naocznie, że jeśli chcemy, aby Niezmierzony Bóg ukazał nam swe tajemnice, powinniśmy wchodzić właśnie przez tę bramę” (*Opusc. De libro Vita op 22.6-7*). Możemy śmiało powiedzieć, że Matka Syna Bożego z woli Ojca, może być także bramą poznania Bożych tajemnic.

Witaj, nowino sprzeciw budząca niewiernych

Sformułowanie „budząca sprzeciw niewiernych” może odnosić się do oporów pogan, którzy nie byli w stanie przyjąć dziewictwa i jednocześnie macierzyństwa Maryi. A może Romanos odnosił to do sporów o Theotokos. Nowiną wydaje się być wyniesienie człowieka do godności współpracownika Bożego i odnowienie ludzkiej natury w tajemnicy Wcielenia. Pojawienie się Matki Bożej otwiera zupełnie nowy rozdział w historii ludzkości.

Witaj, chwało nieobalona wierzących

W niebiańskiej chwale (wniebowzięcie) uczestniczą wszyscy wierzący. Ta chwała jest nie do obalenia, ani przez bramy piekielne, ani przez ludzi. Ta niebiańska chwała sływa także na ziemię i ogarnia tych, którzy są jeszcze pielgrzymami w drodze do Nieba.

Witaj, tronie najświętszy Tego, co jest nad Cheruby

Pośród ludzi nie ma osoby świętszej od Maryi i dlatego nazwana jest „tronem najświętszym”. Znowu mamy tu nawiązanie do ikonografii, gdzie Maryja jest przedstawiana jako tron dla Syna. On jest ponad Cheruby, ale tuli się do ziemskiej Matki i siedzi na Jej kolanach.

Witaj, mieszkanie wzniosłe Tego, co ponad Serafy

Po poczęciu łono Dziewicy Maryi stało się mieszkaniem Boga, który jest ponad Serafy, a sama Maryja nazwana jest mieszkaniem wzniosłym czyli godnym. Ona, słaba kobieta, przez fakt macierzyństwa stała się bliższa Bogu niż Aniołowie, Cheruby i Serafini, ponieważ to Jej DNA było tożsame z DNA Zbawiciela. Jednak daleko ważniejsze od tej linii cielesno-genetycznej jest całkowite posłuszeństwo okazane Bogu. W Maryi dokonało się wypełnienie Bożego planu Zbawienia.

Witaj, która jednoczysz, co niepojednane

W Maryi dokonało się pojednanie ludzkiej natury, skłonnej do grzechu i zdeformowanej przez szatana, z Boskim planem Zbawienia. Nastąpił powrót do stanu pierwotnej harmonii

człowieka. Ona jako Matka pełna dobroci, często jednoczy ludzi zwaśnionych i zarażonych nienawiścią.

Witaj, która dziewiczość łączysz z macierzyństwem

W naturalnym porządku dziewictwo wyklucza macierzyństwo. W Maryi dokonał się cud Bożego pojednania i uzdrowienia ludzkiej natury. Dziewictwo w sensie duchowym oznacza całkowite oddanie się Bogu. Macierzyństwo oznacza poświęcenie i płodność. Maryja wskutek postanowienia Bożego staje się płodną i przyczystą Dziewicą.

Witaj, przez którą przestępstwo się gładzi

Maryja, przez swoją zgodę na Boży plan uzdrowienia, rozpoczęła proces gładzenia przestępstwa grzechu pierworodnego. Całe dzieło Odkupienia zostało dokonane przez Jej Syna – Jezusa Chrystusa. Teraz z pozycji Nieba, Maryja dalej wstawia się za grzesznikami i pielęgnuje w nich odrodzenie się Bożego życia.

Witaj, przez którą raj nam się otwiera

Konsekwencją zgładzenia przestępstwa jest otwarcie raju, czyli uzyskanie przystępu do Boga i zjednoczenie z Nim. Dla wielu grzesznych ludzi Maryja jest nadal ucieczką od kary i drogą do Boga. Wskazuje na to tytuł „ucieczko grzeszników”.

Witaj, kluczu królestwa Chrystusa

Tak jak przez Maryję Chrystus przyszedł na świat, tak dzisiaj ludzie przychodzą przez Nią do Królestwa Chrystusa. Miłość do Syna przynagła Maryję, aby jak najwięcej ludzi przyprowadzić do Jego Królestwa. Nabożeństwo do Maryi jest kluczem, który otwiera drzwi do Serca Jezusowego. Ona nie koncentruje ludzkiej uwagi na sobie, ale prowadzi do Syna. W modlitwie różańcowej mamy obecnie 20 tajemnic, z których zaledwie 4 odnoszą się bezpośrednio do osoby Maryi, a pozostałe 16 prowadzą nas do Jezusa i Jego Królestwa.

Witaj, nadziejo szczęśliwej wieczności

Ta, która sama została wzięta do Nieba, stała się dla człowieka nadzieją szczęśliwej wieczności. Ona daje nam pewność, że w Niebie jest dla nas miejsce i czeka się tam na nas. Maryja wspiera nas w dążeniu do Nieba. Każdy, kto odda się w Jej opiekę, może mieć mocną nadzieję na wieczne i radosne życie w Domu Ojca.

KONTAKION 9

*Podziwiali aniołowie wielkie dzieło Twojego wcielenia.
Widzieli jak nieprzystępny, Boże, stałeś się przystępnym dla wszystkich człowiekiem.
Zamieszkałeś między nami, słuchając wołania: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

IKOS 9

*Retorzy, słów wielu miłośnicy, milkną przed Tobą jak ryby bezgłośnie, widzimy to,
Bogurodzico.
Nie mogą bowiem powiedzieć, jak pozostając dziewicą możesz rodzić.
My jednak tajemnicę Twoją podziwiając, wołamy z wiarą:*

*Witaj, naczynie Bożej Mądrości,
Witaj, skarbnico Jego opatrności,
Witaj, która mędrcom wytykasz niemądrość,
Witaj, która uczonym wykazujesz nieuctwo.*

*Witaj, bo przemądrzali badacze stali się głupcami,
Witaj, bo twórcy mitów marnie przeminęli,
Witaj, boś zerwała Ateńczyków sidła
Witaj, bo sieci Rybakom napelniasz.*

*Witaj, wyciągająca z otchłani niewiedzy,
Witaj, wzbogacająca poznanie u wielu,
Witaj, korabiu pragnących zbawienia,
Witaj, porcie płynących przez życie.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Dzieło Wcielenia, jak twierdzili niektórzy Ojcowie Kościoła, stało się dla jednych Aniołów powodem do upadku, a u drugich wywołało podziw i zachwyty. Podziw, odbierający mowę, wywołuje także połączenie dziewictwa z macierzyństwem u Maryi.

Witaj, naczynie Bożej Mądrości

Maryja stała się naczyniem Bożej Mądrości przez pokorne przyjęcie Bożego zaproszenia i posłuszeństwo okazane Bogu. Syn Boży, przejaw Bożej Mądrości zamieszkał w Niej w czystej postaci. Każdy, kto się zbliża do Maryi, zbliża się do naczynia wypełnionego mądrością i czerpie z niego. Człowiek szczerze oddany Maryi i podążający za Jej natchnieniami nie może być głupcem. Wpatrzony w pokorną Służebnicę sam zaczyna kroczyć drogą pokory, a pokora prowadzi ku mądrości.

Witaj, skarbnico Jego opatrności

Przez Maryję ujawnił się ogrom Bożej Opatrzności. Dzięki Jej pokornemu posłuszeństwu, Boża Opatrzność przywróciła upadłemu człowiekowi szczęście, wewnętrzną harmonię i łączność z Bogiem. Ona, będąc tylko człowiekiem, stała się z woli Bożej Stolicą Mądrości i Pośredniczką niezliczonych łask.

Witaj, która mędrcom wytykasz niemądrość

Grecy na Areopagu rzekli do św. Pawła: „Posłuchamy cię innym razem” i nie rozpoznali Bożej mądrości, którą im chciał objawić. Wielu greckich i rzymskich filozofów popadło w czczą sofistykę. Maryja, przez swoją prostotę i pokorne przyjęcie Słowa, wzniosła się na szczyty mądrości, bo poznała najważniejszą przyczynę istnienia świata tj. Boga. Tej zasady, tego co najważniejsze, przyczyny istnienia świata mędracy greccy daremnie szukali. Szukali jej, wskazując na ogień (energię), wodę czy powietrze. Także i dzisiaj wielu uczonych i inteligentnych ludzi nie potrafi znaleźć klucza do swojego własnego szczęścia. Wiedząc i posiadając wiele w sprawach duchowych są ślepi i niemi.

Witaj, która uczonym wykazujesz nieuctwo

Większość starożytnych uczonych nie potrafiła dostrzec Boga osobowego we wszechświecie. Zagubili się i popadli w banalne błędy politeizmu. Naiwnie posługując się ludzkimi wyobrażeniami, opisywali życie bogów, którym przypisywali ludzkie wady i namiętności. Podobnie dzisiaj wielu uczonych, naukowców i konstruktorów okazuje się ignorantami religijnymi i bezradnymi w obliczu pokus i wyzwań życiowych. Sprawni intelektualnie błędzą w sprawach najważniejszych.

Witaj, bo przemądrzały badacze stali się głupcami

Greccy mędracy przy całej elokwencji, erudycji i wykształceniu nie potrafili dostrzec tego, co we wszechświecie jest najważniejsze. Nie byli w stanie odkryć osobowego Boga, Stwórcę wszechświata. Badając, pisząc i wiele debatując nie odkryli tego, co najistotniejsze, czyli Bożej miłości, która najpełniej objawiła się w osobie Jezusa Chrystusa.

Witaj, bo twórcy mitów marnie przeminęli

Kiedyś, twórcy mitów uchodzili za mędrców wtajemniczonych w sprawy nieba. Po czasie okazało się, że były to bajki, których w dobie rozszerzającego się chrześcijaństwa, nikt poważnie nie traktował. Kultury bogiń: Afrodyty, Ateny czy Artemidy przeminęły, a w kontekście Maryi – Bożej Rodzicielki, okazały się płytkie i naiwne, jak cała grecka religia. W późniejszych dziejach ludzkości pojawiały się także mody, herezje i ideologie posługujące się fałszem i iluzją. Wielu uwiodły i doprowadziły do zguby, dzisiaj zostały odesłane do lamusa historii, a pomniki ich twórców zostały obalone.

Witaj, boś zerwała Ateńczyków sidła

Sformułowanie: „Ateńczyków sidła” może odnosić się do greckich sofistów lub polemistów pogańskich zwalczających chrześcijaństwo. Grecy byli w starożytności uważani za ludzi gruntownie wykształconych. Rzymianie zatrudniali ich jako nauczycieli swoich dzieci. W ostatnich stuleciach na ludzi zastawiano sidła marksistowskiej dialektyki i praktycznego komunizmu. Te sidła także zostały zerwane, a ludzie uwolnieni. Niezmęczony przeciwnik rodzaju ludzkiego stawia jednak następne sidła. Te nowe czeka podobny los. Zostaną zerwane i precz wyrzucone.

Witaj, bo sieci Rybakom napełniasz

Autor nawiązuje do ewangelicznego połowu „uczynię was rybakami ludzi” – Maryja napełnia sieci misjonarzy i wszystkich zdobywających ludzi dla Chrystusa Pana. Ona wspiera siewców ziarna Bożego. Wreszcie Ona sama, otwiera serca słuchaczy na przyjęcie Dobrej Nowiny.

Witaj, wyciągająca z otchłani niewiedzy

Maryja jako Opiekunka i dobra Matka wychodzi naprzeciw ludziom prostym i niewykształconym, dla których jest cierpliwą nauczycielką, wyciągającą z otchłani niewiedzy. Dlatego Maryja została ukochana przez prosty lud, który jako Matka przyprowadziła do Boga. A kto posiadał Boga, ten posiadał mądrość. Ona, Stolica Mądrości, wyprasza teologom dar zrozumienia prawd teologicznych i ich jasny przekaz.

Witaj, wzbogacająca poznanie u wielu

Kto pokochał Matkę Bożą, wzbogacił swoją wiedzę i pogłębił swoje poznanie Niedostępnego Boga. Poznajemy nie tylko rozumem, ale także sercem. Inaczej poznaje otaczającą rzeczywistość człowiek, który kocha, a zupełnie inaczej człowiek, który nienawidzi. Syn Boży wdzięczny za ukochanie Jego Matki i za okazywaną Jej cześć, daje się bardziej poznać tym, którzy Go szukają.

Witaj, łorabiu pragnących zbawienia

Maryja staje się łodzią – korabiem dla pragnących Boga i szczęścia wiecznego. Ludzie wciągani przez grzeszne wiry i miotani namiętnościami jakby huraganami znajdują w Maryi łódź – środek transportu, którym dopłyną do zbawienia. Na prośbę Matki, Syn ucisza niejedną burzę, która miota ludzkimi emocjami. Kto wsiądzie do tego korabia (łodzi), nie zatonie ani się nie zagubi na wodach życia.

Witaj, porcie płynących przez życie

Autor dalej rozwija wątek marynistyczny, wprowadzając motyw portu. Port jest miejscem schronienia przed burzą, okazją do odpoczynku i nabrania sił do dalszej podróży oraz miejscem zaprowiantowania. W porcie można naprawić szkody, jakie wyrządziły okrętowi żywioły. Dokładnie, taką rolę portu spełnia Maryja, dla utrudzonego, pielgrzymującego Kościoła. Wierni znajdują u swej Matki wytchnienie, schronienie i umocnienie. Zgłodniałych nakarmi Chlebem Eucharystycznym.

KONTAKION 10

*Samym sobą chcąc świat ocalić i uładzić przyszedł nieprzymuszony Sprawca ładu,
a chociaż Bogiem jest nasz Pasterz, ukazał się wśród nas podobnym nam Barankiem.
I nas, podobnych sobie, wzywając do siebie jako Bóg słyszy wołanie: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

STASIS CZWARTA IKOS 10

*Spieszę do Ciebie Dziewice, boś murem im obronnym i wszystkim,
co Cię wzywają, Bogurodzico Dziewico,
Nieba i Ziemi Stworzyciel przyozdobił Cię łaską, o Nieskalana.
A zamieszkawszy w Twoim łonie, nauczył wszystkich wznosić głos do ciebie:*

*Witaj, o wzniosła kolumno dziewictwa,
Witaj, o bramo wiecznego zbawienia,
Witaj, pierwszy owocu odrodzenia w Duchu,
Witaj, szafarko wszech dobrodziejstw Bożych.*

*Witaj, która odradzasz tych, co w grzechu są poczęci,
Witaj, dająca mądrość tym, co nieroztropni,
Witaj, odpędzająca tego, co dusze uwodzi,
Witaj, rodząca Siewcę niewinności.*

*Witaj, alkowo przeczystych zaślubin,
Witaj, zaślubiająca dusze wierne Panu,
Witaj, o piękna dziewic żywicielko,
Witaj, weselna dusz świętych przyjaciółko.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Dla ocalenia świata Pasterz stał się podobnym do nas. Zaburzony ład potrzebował aż takiej ofiary, aby wrócić do równowagi. Ikos dziesiąty wysławia dziewictwo Maryi i mówi, że jest Ona podporą dziewic.

Witaj, o wzniosła kolumno dziewictwa

Dziewictwo to połączenie czystości i pełnego oddania się Bogu. U Maryi dziewictwo zajaśniało szczególnym blaskiem, bo zostało połączone z Bożym Macierzyństwem. Termin „kolumna” wskazuje na dostojeństwo. Kolumna jest istotnym elementem architektonicznym, ponieważ podtrzymuje budowlę i jednocześnie jest jej ozdobą. Św. Piotr został nazwany opoką Kościoła a Maryja jest Jego kolumną. Przez to wyjątkowe dziewictwo, Maryja jest najpiękniejszą kolumną Kościoła.

Witaj, o bramo wiecznego zbawienia

Maryja prowadzi wiernych do swego Syna. Ona jest bramą, przez którą wielu ludzi przechodzi na spotkanie z Jezusem. Z kolei Jezus jest drogą prowadzącą do „domu Ojca, w którym jest mieszkań wiele”.

Witaj, pierwszy owocu odrodzenia w Duchu

Maryja była pierwszą istotą odrodzoną w Dziele Odkupienia, jako Niepokalanie Poczęta. Ona była z Apostołami w Wieczerniku w czasie zesłania Ducha Świętego. Widziała przemienionych i odrodzonych Apostołów, którzy od tego momentu zaczęli tworzyć Kościół. Dla wielu ludzi odrodzenie życia duchowego łączy się z odkryciem Maryi jako Matki i Pośredniczki Łask.

Witaj, szafarko wszech dobrodziejstw Bożych

Bóg pragnie za pośrednictwem mieszkańców Nieba, tj. Najświętszej Maryi Panny i Świętych, udzielać światu swoich łask. Bóg zaprosił Maryję i całe zastępy świętych do dzieła zbawiania świata. Każdy człowiek modląc się, może wyprosić dla swoich bliskich jakieś łaski. Jednak to Maryja jest największą i najskuteczniejszą orantką ludzkości.

Witaj, która odradzasz tych, co w grzechu są poczęci

Maryja jako Matka Boża ma swój udział w dziele Odkupienia. Wierny lud nadaje Jej często tytuł Współodkupicielki. Ona odradza grzeszników z grzechów uczynkowych przez swoją modlitwę wstawienniczą. Piękno Jej dziewiczego serca zawstydzia żyjących w grzechu i przyciąga ich do Boskiego piękna. Miejsca maryjnego kultu są celem przebłagalnych pielgrzymek i wielu grzeszników doznaje tam spektakularnych nawróceń.

Witaj, dająca mądrość tym, co nieroztropni

Maryja wywiera dobroczynny wpływ nie tylko na serce człowieka, ale także na jego umysł. Grzech pierwotny zaburzył także funkcje poznawcze ludzkiego rozumu, który pod wpływem namiętności błądzi. Stolica Mądrości wyprasza łaskę opamiętania tym, których rozum znalazł się pod presją namiętności i pozbawiony roztropności podejmuje błędne i grzeszne działania. Następnie prowadzi nawróconych do źródła mądrości czyli Boga. Ta pokorna Służebnica prowadzi ku mądrości drogą uniznienia i pokory.

Witaj, odpędzająca tego, co dusze uwodzi

Maryi dana jest szczególna władza nad szatanem uwodzicielem. Kiedyś, sama będąc prześladowana przez księcia ciemności, musiała uchodzić do Egiptu. Widziała ludzi owładniętych przez szatana, którzy zabili Jej Syna. Maryja ma wiedzę o sile szatana i przebiegłości. W związku z tym, ma zrozumienie i współczucie dla ludzi, którzy są poddani działaniu złych duchów. Umiłowana przez Boga za wierność w przeciwnościach, została uzbrojona w szczególną moc, przed którą uchodzi odwieczny przeciwnik człowieka. Jeżeli Aniołowie mają władzę odpędzania szatana, o ile zostaną wezwani na pomoc, to o ileż większą moc odstraszania uwodziciela ludzkich dusz ma Przeczysta Dziewica.

Witaj, rodząca Siewcę niewinności

Jezus, siewca niewinności, jest samą niewinnością i człowiekowi przywraca pierwotną niewinność w sakramencie chrztu. Ta niewinność rodzi inne cnoty, takie jak prostolinijność, szczodrość, prawość, łagodność, życzliwość. Niewinność jest jedną z twarzy piękna. Dotknięciem duchowym Jezus oczyszcza człowieka i sprowadza go na drogę niewinności.

Witaj, alkowo przezczystych zaślubin

Alkowa jest sypialnią. Miejscem przeznaczonym dla mężatek. Jest to najbardziej intymne miejsce w domu, bo przeznaczone dla męża i żony. Romanos nawiązuje tutaj do wielkiej tajemnicy Bożego Narodzenia. W Maryi, jako przezczystej alkwie, spotkało się dziewictwo z macierzyństwem w cudownej harmonii. Św. Józef był opiekunem Maryi i obydwójce pozostali w dziewictwie. Dlatego mowa jest o przezczystych zaślubinach, które zostały wypełnione przez Wcielone Słowo.

Witaj, zaślubiająca dusze wierne Panu

Zaślubić dusze wierne Panu oznacza wejść z nimi w głęboką zażyłość i komunie, czyli wspólnotę. Maryja jest z jednej strony ucieczką grzeszników, a z drugiej ostoją dla wiernych wyznawców. Ona Kolumna Dziewictwa znajduje najgłębsze porozumienie z czystymi, oddanymi Panu duszami.

Witaj, o piękna dziewic żywicielko

Maryja żywi, to znaczy podtrzymuje w wierności tych, którzy postanowili pójść drogą dziewictwa i pełnego oddania się Bogu. Ona czyni ich pięknymi, udzielając im ze swojego piękna. Dusze czyste i dziewicze charakteryzują się pięknem i na piękno są wyczulone. Osoby usiłujące zejść z tej drogi lub toczące walki wewnętrzne, są przez Nią umacniane. Dla tych dusz jest także troskliwą żywicielką, aby nie odeszły na trwałe i „nie zginęły z nędzy i głodu”.

Witaj, weselna dusz świętych przyjaciółko

Dusze święte uczestniczą już częściowo w uczcie niebiańskiej, a Maryja jest ich weselną przyjaciółką. Z wysokości Nieba wchodzi z tymi duszami w radosne zjednoczenie. Dusze zjednoczone z Bogiem są często nawiedzane przez Maryję. Takie doświadczenie wewnętrzne ma wielu ludzi, prowadzących głębokie życie duchowe. Niełatwo znaleźć świętych bez pobożności maryjnej.

KONTAKION 11

*Śpiew pochwalny zawodzi, gdy objąć chce pełnię Twych zmiłowań.
Choćbyśmy ofiarowali Ci ody tak liczne, jak ziarnka piasku, o Królu święty nie
osiągnęlibyśmy nigdy godnej miary tego, co dajesz nam, którzy wołamy do Ciebie: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

IKOS 11

*Ty, o Najświętsza Dziewico, jawisz się nam w ciemnościach, jak światłodajna pochodnia.
Niematerialne zapalając światło, wieszysz wszystkich do poznania Boga, swoim blaskiem
rozjaśniając umysły naszym uczczona wołaniem:*

*Witaj, promieniu Słońca duchowego,
Witaj, odbicie Światłości nieprzystępnej,
Witaj, błyskawico dusze oświecająca,
Witaj, gromie nieprzyjaciół rażący.*

*Witaj, bo nam wysyłasz Światło jaśniejące,
Witaj, bo nam wypuszczasz obficie płynącą Rzekę,
Witaj, obrazie uzdrawiającej sadzawki,
Witaj, niszcząca grzechu zmażę haniebną.*

*Witaj, któraś kąpielą obmywającą sumienia,
Witaj, dzbanie mieszalny, w którym radość się miesza,
Witaj, woni, dobry zapachu Chrystusa,
Witaj, życie mistycznej i radosnej uczty.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Ikos jedenasty wychwala Maryję jako Mistrzynię i Przewodniczkę życia duchowego, jako niematerialne światło prowadzące do poznania Boga.

Witaj, promieniu Słońca duchowego

Pan Bóg jest Słońcem duchowym, a Maryja jest promieniem tego Słońca. Jeżeli promień jest tak piękny, to jakże oszałamiające piękno kryje w sobie samo Słońce – źródło światła czyli Pan Bóg. Promyk ma w sobie coś subtelnego, delikatnego i ożywczego.

Witaj, odbicie Światłości nieprzystępnej

Maryja nie świeci własnym światłem, bo jest tylko człowiekiem. Ona jest odbiciem Bożego Światła, Ona jest przezroczystym zwierciadłem, które ukazuje nam Boże Oblicze. Została obdarzona wyjątkowym przywilejem i odbija światłość nieprzystępną, jak żaden inny największy święty. Jeżeli życie duchowe ma upodabniać nas do Boga, to Maryja wskazuje nam najdoskonalszą drogę. Jest to droga wyrzeczenia, czystości i posłuszeństwa, czyli między innymi droga ślubów zakonnych.

Witaj, błyskawico dusze oświecająca

Spotykamy ludzi chodzących w ciemnościach, którzy nie wiedzą co czynić i nie potrafią rozeznaczyć swej drogi życiowej. Z kolei mistycy pisali o nocy ciemnej zmysłów i ducha. Maryja, z woli Bożej, wkracza w przeżycia tych ludzi niczym błyskawica niosąca oświecenie. W jednej chwili ci, co trwali w mroku, otrzymują światłość i pewność. Trwający w rozterkach podejmują wtedy śmiało i stanowcze decyzje. Często idą drogą powołania kapłańskiego lub zakonnego.

Witaj, gromie nieprzyjaciół rażący

Dusze prowadzące głębokie życie duchowe są szczególnie nękane przez szatanów, którzy usiłują je osłabić i wyniszczyć. Oplatają je sidłami pokus i gotują rozmaite zasadzki, a ponieważ siła rażenia piekła jest ogromna, ludzie chwieją się i upadają. Maryja pojawia się wtedy niczym grom rażący przeciwnika rodzaju ludzkiego i wprowadza panikę pośród złych duchów. Demony odczuwają wielki lęk i respekt przed Najświętszą Maryją Panną.

Witaj, bo nam wysyłasz Światło jaśniejące

Jezus jest Światłością Świata. Matka Boża, dając Go światu, daje nam światło rozpraszające mroki i ciemności duchowe. Wszelka aktywność Maryi zmierza ostatecznie do wysłania nam światła, którym jest Jej Syn. Ten proces, zapoczątkowany w Nazarecie i Betlejem, nabiera tempa i mocy, ogarniając ludzi wszystkich pokoleń.

Witaj, bo nam wypuszczasz obficie płynącą Rzekę

Mamy tu nawiązanie do obrazu świątyni, spod której wypływają życiodajne wody nawadniające suchy step, zamieniający się w płodną ziemię. Nad rzekami rozwijało się osadnictwo, bo ludzie mieli dostęp do czystej wody. Wody rzek nawadniały pola uprawne i były pełne ryb. Służyły również jako drogi wodne i dzięki nim ludzie docierali do innych nieznanych krain. Maryja wypuszcza strumień życia duchowego, którym jest Jej Syn. On zaspokaja nasze pragnienia, żywi nas i na drodze łaski czyni nas urodzajną glebą. Wreszcie w Jej Synu i przez Niego poznajemy i odkrywamy innych ludzi jako swoich braci.

Witaj, obrazie uzdrawiającej sadzawki

Maryja przyrównana zostaje do sadzawki – najprawdopodobniej ewangelicznej Siloe lub Betesdy, przy których koczowali ludzie, aby doznać uzdrowienia. Do Maryi przez wieki przybywają ludzie, wyniszczeni różnymi chorobami i cierpieniami, szukając uzdrowienia poprzez Jej pośrednictwo i wstawiennictwo.

Witaj, niszcząca grzechu zmazę haniebną

Maryja występuje tutaj w roli Współkupicielki. Jako nowa Ewa ociera łzy pramatki swoim posłuszeństwem i pokorą i niszczy grzeszne nieposłuszeństwo pierwszej kobiety. Jej Syn ustanowił Sakrament Chrztu, który usuwa z naszej duszy tę haniebną zmazę. Ona, niczym matka chrzestna, jest obecna przy chrzcie każdego człowieka.

Witaj, któraś kąpielą obmywającą sumienia

Określenie Maryi: „obmywająca sumienia” nie oznacza bynajmniej władzy odpuszczania grzechów. Przebywanie w Jej obecności i łączenie się z Nią w modlitwie, wysubtelnia i uwrażliwia ludzkie sumienia. Ona, cała piękna, udziela swego wewnętrznego piękna swoim czcicielom, praktykującym modlitwy maryjne, takie jak: różaniec, litania loretańska czy godzinki. Wejście w bliską relację z Matką Bożą jest niczym kąpiel duchowa, która czyni człowieka czystym i wrażliwym.

Witaj, dzbanie mieszalny, w którym radość się miesza

Dzban mieszalny służył prawdopodobnie komponowaniu zapachów na bazie wonnych olejków. Porównanie jest bardzo subtelne, wskazujące na Maryję jako naczynie, w którym mieszają się różne formy radości. Ona sama jest wypełniona radością, która udziela się innym. Jak dzban mieszalny napęlnia wonią całe pomieszczenie, tak Maryja napęlnia radością cały świat. Ona jest naczyniem, w którym mieszają się najpiękniejsze i najsubtelniejsze zapachy duchowe.

Witaj, woni, dobry zapachu Chrystusa

Jeżeli Chrystus – Bóg jest Kwiatem, to Maryja jest Jego najpiękniejszą wonią duchową. Jest to zapach duchowy samego Syna Bożego. Woń duchowa towarzyszy czasem przeżyciom mistycznym, np. rany stygmatyków wydzielały precudną woń. W przypadku o. Pio był to zapach fiołków. Życie mistyczne może czasem przybierać formy atrakcyjne dla zmysłów, bo duch wtedy dominuje nad ciałem.

Witaj, życie mistycznej i radosnej uczt

Autor porównuje Maryję do mistycznej uczt. Jednak Ona nie jest jednym z dań na tej ucztce. Maryja jest jej życiem, czyli głównym nurtem. Może to odnosić się do życia w Niebie, ale również może wskazywać na Maryję jako wspierającą i kształtującą życie duchowe każdego człowieka. Ona ma szczególną pozycję we wspólnocie zbawionych. Pan Jezus mówił: „Ja jestem drogą, prawdą i życiem”. Maryja uczestniczy w życiu swojego Syna, wręcz staje się częścią Jego życia, co oznacza mistyczną i radosną ucztę. *Rosa Mistica* zaprasza ludzi do udziału w tej ucztce.

KONTAKION 12

*Udzielić pragnął łaski przebaczenia za dawne winy Ten, co długi wszystkich ludzi głodzi.
We własnej więc przybliżył się Osobie do tych, co oddalili się od Jego łaski,
a potargawszy cyrograf ich winy, słyszy z ust wszystkich wołanie: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*

IKOS 12

*Wielbiąc pieśniami Twego Syna, chwalimy hymnem wszyscy też i Ciebie,
jako świątynię duchową, Bogurodzico.
Ten, który mieszkał w Twoim łonie trzymając w dłoni wszystkie rzeczy,
Pan nasz, uświęcił Cię i uczcił i nauczył nas wołać do Ciebie:*

*Witaj, namiocie Boga oraz Słowa,
Witaj, święta ponad święte świętych,
Witaj, arko złocona przez Ducha Świętego,
Witaj, niewyczerpana życia skarbnico.*

*Witaj, czcigodny diademie królów Bogobojnych,
Witaj, chwało wysoka kapłanów pobożnych,
Witaj, bastionie niezdojty Kościoła świętego,
Witaj, murze nieobalony Królestwa Bożego.*

*Witaj, Ty, która wznosisz pomniki zwycięstwa,
Witaj, która obalasz nieprzyjaciół naszych,
Witaj, lekarstwo dla ciała mojego,
Witaj, duszy mojej ocalenie.*

Witaj, Oblubienico Dziewicza.

Autor nawiązuje w tym ikosie do tajemnicy Wcielenia: „We własnej więc przybliżył się Osobie” oraz do tajemnicy Odkupienia: „potargawszy cyrograf ich winy”. Maryja zaś jest ukazana jako Świątynia Duchowa.

Witaj, namiocie Boga oraz Słowa

Pojawia się tutaj motyw namiotu, bardzo symboliczny i zrozumiały dla ludów pustyni i wędrowców. Namiot to miejsce schronienia i odpoczynku. Czytelne jest także odniesienie do Namiotu Spotkania, w którym Izraelici przechowywali swój największy skarb – [Arkę Przymierza](#). Maryja nosząc w swoim wnętrzu Syna Bożego, stała się jakby namiotem Słowa, które głoszone nieustannie porusza świat. Słowo zamieszkało między nami w oryginalnym brzmieniu „rozbiło namiot”. Ona jest także namiotem, w którym się wyciszamy i poznajemy Słowo Odwieczne. Przystosowuje nas w ten sposób do poznawania i kontemplowania Boga.

SŁOWNICZEK

Arka Przymierza – drewniana skrzynia obita obustronnie złotą blachą. Złożone w niej były tablice z Dekalogiem. Arka była znakiem Bożej obecności pośród swojego ludu i znakiem Przymierza zawartego na Synaju.

Witaj, święta ponad święte świętych

Nie wykluczone, że autor w tym wersecie odnosi się do miejsca świętego w Świątyni Jerozolimskiej, gdzie przechowywano Arkę Przymierza. W Arce było złożone to, co mówiło o obecności Boga. W Maryi zamieszkał Bóg we własnej postaci i uświęcił Ją w sposób wyjątkowy. Dlatego nie ma na ziemi miejsca świętszego i bardziej czcigodnego nad Jej osobę.

Witaj, arko złożona przez Ducha Świętego

Maryja jako nowa Arka Przymierza jest szczególnie ozdobiona i ma ogromne możliwości działania. Duch Święty prowadzi dzieło uświęcania świata, a Maryja ma w nim istotną rolę do odegrania. Motyw złożenia wskazuje na piękno i wielką wartość (drogocенność) Matki Bożej w dziele uświęcania ludzkości. Duch Święty, niczym złotnik, przyozdabia Maryję, jeden z najważniejszych symboli Nowego Przymierza.

Witaj, niewyczerpana życia skarbnico

Maryja posiada przebogata formę życia duchowego, co wyrażają przeróżne tytuły, jakie Jej przypisano, np.: Brama niebieska, Róża duchowna, Przybytek sławnej Pobożności itp. Ona jest napełniona niewyczerpaną ilością skarbów duchowych, bo sam Bóg nieustannie napełnia ten Skarbiec.

Witaj, czcigodny diademie królów Bogobojnych

Diadem to insygnium królewskie lub książęce – opaska ze szlachetnego metalu, wysadzona drogimi kamieniami i umieszczona na czole władcy. Maryja jest diademem królów chrześcijańskich, szerzących wiarę i troszczących się o dobro ludu. Jest Ona subtelną ozdobą ich panowania. Jako diadem, wyprasza im dyspozycje duchową do wypełniania swoich obowiązków.

Witaj, chwało wysoką kapłanów pobożnych

Pobożny kapłan ze szczególnym namaszczeniem odprawia Mszę Świętą, sprawuje sakramenty święte i troszczy się o rozwój Królestwa Bożego. Czyni to, co jest drogą sercu Jej Syna. Dlatego Maryja otacza takich kapłanów chwałą, okazuje im swoją wdzięczność i wspiera ich w codziennej pracy.

Witaj, bastionie niezdojty Kościoła świętego

Bastion to wysunięta i umocniona część fortyfikacji, która ma utrudniać przeprowadzenie ataku nieprzyjaciela w czasie oblężenia. Nieprzyjaciel – szatan, posługując się swoim demonicznym wojskiem nieustannie nęka atakami Kościoła. Maryja niczym bastion utrudnia te działania i zaskakuje napierającego wroga. Szatan nie jest mocen zdobyć tego dziewiczego bastionu, ponieważ Maryi została użyczona częśćka mocy Bożej. Kościół w chwilach trwogi zawsze głośno przyzywa na pomoc swoją Matkę.

Witaj, murze nieobalony Królestwa Bożego

Dalej Maryja nazwana jest „murem nieobalonym”, który uniemożliwia szatanowi wkroczenie do Królestwa Bożego. Zaskakujące jest to, że kobieta-człowiek zagradza drogę szatanowi pragnącemu wdrzeć się do Królestwa Bożego, aby uczynić tam zamieszanie. Królestwo Boże jest także dla ludzi i może dlatego właśnie człowiek został tak dalece zaangażowany w Jego obronę. To dość tajemnicze sformułowanie wskazuje nam na kapitalną rolę, jaką odgrywa Maryja w planach Bożych.

Witaj, Ty, która wznosisz pomniki zwycięstwa

Rodzi się pytanie, co Romanos miał na myśli, używając zwrotu „pomniki zwycięstwa”. Może chodziło o miejsca kultu maryjnego – sanktuaria. Ludzie do nich pielgrzymowali, doznawali nawróceń i dlatego zostały określone jako pomniki zwycięstwa. A może kryje się tu aluzja do męczenników i wyznawców, którzy odnosili zwycięstwo nad swoim lękiem i prześladowcami.

Witaj, która obalasz nieprzyjaciół naszych

Autor przypisuje Matce Zbawiciela zwycięstwo nad nieprzyjaciółmi Kościoła. Ci obaleni nieprzyjaciele, to zapewne znani herezjarchowie, którzy pociągnęli za sobą rzesze zwolenników oraz pogańscy prześladowcy, którzy stawali się coraz słabsi. Ułuda, prymitywizm i infantylizm pogan stawały się coraz bardziej czytelne i pozbawiały pogańskich władców siły, jaką mieli wcześniej.

Witaj, lekarstwo dla ciała mojego

Maryja nazwana jest lekarstwem dla ciała, bo często ludzie przyzywają Ją w czasie choroby. Proszą o ulgę w cierpieniu lub o uzdrowienie. Również w pokusach cielesnych Dziewica Maryja przychodzi z pomocą udręczonym ludziom. Modlitwa do Niebiańskiej Matki była dla wielu ratunkiem w chwilach wielkich pokus. Jej przeczysta natura studziła ludzką pożądlivość.

Witaj, duszy mojej ocalenie

Oparcie się pokusom ciała przynosiło ocalenie duszy. Człowiek, wsparty wstawiennictwem Świętej Dziewicy podążał za poruszeniami ducha i osiągał życie wieczne. Człowiek idący za popędami ciała zmierzał ku śmierci. Przeczysta Maryja Dziewica ocala dusze ludzkie przed grzechem nieczystym. Służebnica chroni przed pychą i gasi gniew prowadzący do nienawiści.

KONTAKION 13

*Zaiste, godna jesteś, Matko, wszelkiej chwały,
któraś między wszystkimi świętymi Najświętsze zrodziła Słowo.
Racz przyjąć teraz ten nasz dar, od wszelkiego nieszczęścia nas broń wszystkich.
Od przyszłej kary wybaw nas, którzy pospołu do Ciebie wołamy: Alleluja.
Alleluja, alleluja, alleluja.*